

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 25.4.2001
KOM(2001)224 endelig

KOMMISSIONENS HENSTILLING

**om de overordnede retningslinjer for
medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker
for 2001**

**udarbejdet i overensstemmelse med artikel 99, stk. 2, i traktaten
om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab**

INDHOLDSFORTEGNELSE

I.	GENERELLE ØKONOMISK-POLITISKE RETNINGSLINJER	3
1.	Indledning	3
2.	Hovedprioriteringer og økonomisk-politiske krav	3
2.1	Den aktuelle økonomiske udvikling	3
2.2	De vigtigste udfordringer	5
3.	Politikhenstillinger	9
3.1	Sikre vækst og stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker	9
3.2	Forbedre de offentlige finansers kvalitet og holdbarhed	11
3.3	Stramme arbejdsmarkedene op	12
3.4	Sikre effektive produkt(varer og tjenester)markeder	14
3.5	Fremme effektiviteten og integrationen på markedet for finansielle tjenester i EU	15
3.6	Fremme iværksættervirksomhed	15
3.7	Fremme den videnbaserede økonomi	16
3.8	Fremme miljømæssig holdbarhed	17
II.	LANDESPECIFISKE RETNINGSLINJER FOR DEN ØKONOMISKE POLITIK	19
1.	Belgien	19
2.	Danmark	22
3.	Tyskland	25
4.	Grækenland	29
5.	Spanien	32
6.	Frankrig	35
7.	Irland	38
8.	Italien	41
9.	Luxembourg	44
10.	Nederlandene	47
11.	Østrig	50
12.	Portugal	53
13.	Finland	56
14.	Sverige	59
15.	Det Forenede Kongerige	62

I. GENERELLE ØKONOMISK- POLITISKE RETNINGS- LINJER

1. INDLEDNING

For et år siden satte Den Europæiske Union sig i Lissabon et nyt strategisk mål for det næste tiår: *at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed*". De overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 indeholder en omfattende økonomisk-politisk strategi for at realisere denne målsætning. Strategien går ud på at føre en sund makroøkonomisk politik og gennemføre omfattende økonomiske reformer på arbejds-, produkt- og kapitalmarkedeme. En sådan politik vil bidrage til at sikre en robust økonomisk vækst på kort sigt, styrke grundlaget for yderligere vækst på mellemlang sigt og øge mulighederne for effektivt at håndtere strukturændringer på længere sigt, herunder virkningen af befolkningens aldring.

Retningslinjerne for 2001 bekræfter den eksisterende økonomisk-politiske strategi og udbygger den yderligere i lyset af resultaterne af Det Europæiske Råd i Stockholm (23.-24. marts 2001). Retningslinjerne sigter på at fremme en holdbar udvikling, hvilket der redegøres for i de forskellige relevante dele af dokumentet. De er udarbejdet på baggrund af gennemgangen af implementeringen af de økonomisk-politiske retningslinjer for 2000 og vurderingen af den økonomiske situation og udsigterne som beskrevet i Kommissionens økonomiske prognoser fra foråret 2001.

Afsnit 2 starter med en diskussion af den økonomiske baggrund for retningslinjerne og slutter med at udpege de vigtigste

økonomisk-politiske udfordringer på kort, mellemlang og lang sigt. Afsnit 3 beskriver derefter de generelle økonomisk-politiske henstillinger, der gælder for alle medlemsstater og Fællesskabet. Inden for rammene af den overordnede strategi afviger de økonomisk-politiske prioriteter noget fra hinanden for de enkelte medlemsstater som følge af forskelle i den økonomiske udvikling og forskellige udsigter, strukturer og institutioner. Under hensyntagen hertil præsenteres de landespecifikke økonomisk-politiske retningslinjer i del II.

2. HOVEDPRIORITERINGER OG ØKONOMISK- POLITISKE KRAV

2.1. Den aktuelle økonomiske udvikling

Et markant mindre gunstigt eksternt økonomisk miljø — Siden begyndelsen af sommeren 2000, da Rådet vedtog de foregående retningslinjer, har det globale økonomiske miljø været klart mindre stimulerende som følge af en række indbyrdes forbundne kræfter. Den globale afmatning forventes generelt at blive forholdsvis kortvarig, men risiciene for en mindre gunstig udvikling er betydelige.

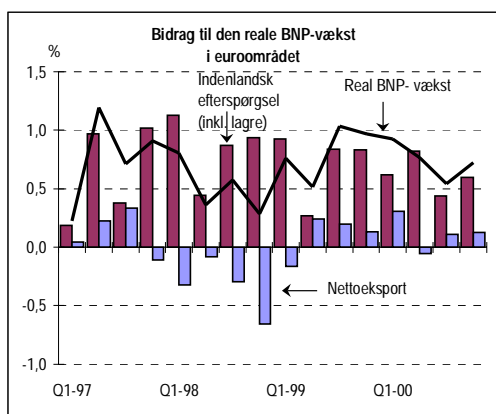
For det første steg oliepriserne i løbet af sommeren og blev rekordhøje i løbet af efteråret. Selv om de er faldet fra deres rekordhøje niveau i slutningen af 2000 og en vigende global efterspørgsel reducerer risikoen for en ny prisstigning, ligger oliepriserne fortsat relativt højt og fortsætter med at udvise en høj grad af volatilitet. For det andet, og hvad der er vigtigere, har den økonomiske aktivitet i USA og Japan udvist en overraskende hurtig nedgang i de seneste måneder. I USA forventede man en vis tilpasning i retning af en mere holdbar vækst, hvilket også ville have været ønskeligt, da det effektivt kunne have medført en korrektion af de betydelige skævheder, der var opstået

under ekspansionen. Forventningerne går i retning af et hurtigt (V-formet) opsving i anden halvdel af 2001 baseret på bl.a. en fornuftig udnyttelse af det eksisterende økonomisk-politiske råderum. Udsigterne er imidlertid fortsat behæftet med betydelig usikkerhed, og man kan ikke udelukke en mere alvorlig og langvarig tilbagegang. I Japan er det skrøbelige opsving usikkert, og økonomien er fortsat sårbar over for stød. Det forringede eksterne miljø er allerede ved at påvirke væksten i en række nye markedsøkonomier, hovedsagelig som følge af en afmatning i eksporten. For det tredje har der fundet en markant korrektion sted på de globale aktiemarkeder, specielt teknologiaktier, hvilket afspejler investorenes nedjustering af de langfristede profitmuligheder.

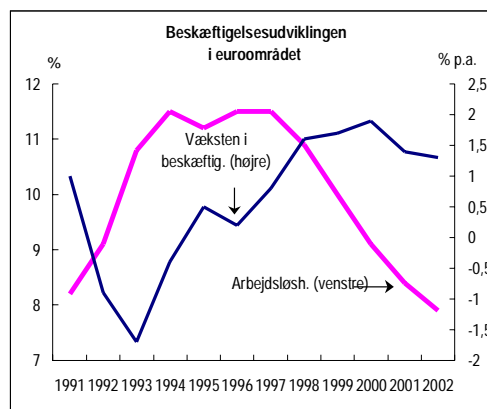
Væksten i euroområdet fortsætter ganske godt - Den Økonomiske og Monetære Unions andet år var alt i alt en succes. I euroområdet var den økonomiske vækst den stærkeste i ti år, og arbejdsløsheden faldt også til det laveste niveau i ti år. Inflationen accelererede, men den underliggende inflation lå et godt stykke under 2%. Opdriften i væksten er dog blevet svækket, først som følge af det negative chok fra stigende oliepriser og dernæst som følge af

tilbageslaget i den globale efterspørgsel. Herudover medførte olieprisstigningen kombineret med en svækket euro en stærkere inflation, som toppede i november 2000.

På trods af den globale konjunkturafmatning, der dæmper udsigterne, ser euroområdet stadig ud til at få en forholdsvis solid økonomisk vækst i 2001-2002 på omkring 2¾% og opleve fortsat jobskabelse i en situation med vigende inflationspres. Stærkt forbedrede makroøkonomiske fundamentale vilkår, herunder en holdbar lønmoderation, og understøttende økonomisk-politiske foranstaltninger har skabt et gunstigt investeringsklima og en støt beskæftigelseskabelse. Dette har medført en god vækstdynamik, der er stærkt forankret i den interne efterspørgsel. Selv om erhvervslivets og forbrugernes tillid er vejet en smule, ligger den dog fortsat tæt på de historiske højeste niveauer, fordi den fortsat understøttes af den øgede dynamik i økonomien. En høj kapacitetsudnyttelse, gunstige finansieringsvilkår og en stærk rentabilitet understøtter investeringsefterspørgslen, samtidig med at de stigende disponible indkomster, der skyldes produktivitetsevinst, højere beskæftigelse og skattelempler fortsætter med at understøtte forbrugerefterspørgslen.

Kilde: Kommissionen.

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Det store interne marked kombineret med den fælles valuta giver desuden et stærkt og stabilt grundlag for intern vækst med mindre risiko for valutakursfluktuationer. Den forestående indførelse af eurosedler og -mønter den 1. januar 2002 vil yderligere bidrage til økonomisk integration og vil gøre euroen til en realitet i hverdagen og gøre den monetære union mere synlig. Takket være fremskridt med de økonomiske reformer er euroområdet fleksibelt i forhold til eksterne chok desuden blevet styrket. Selv om der skulle opstå en ugunstig ekstern situation - specielt hvis USA's økonomi ikke hurtigt igen udviser en solid vækst - vil ovennævnte faktorer bidrage til at afbøde virkningen for euroområdet.

Medlemsstaterne uden for euroområdet -

Efter den robuste økonomiske vækst og jobskabelse i 2000 er Danmark, Sverige og Det Forenede Kongerige ved at blive påvirket af den negative udvikling i verdensøkonomien. Som følge heraf forventes den økonomiske vækst at ske i et mere moderat tempo. De snævre handelsforbindelser med euroområdet og den fortsatte sunde indenlandske efterspørgsel sætter dem i stand til at klare det forværrede eksterne miljø. Inflationen i disse lande ligger fortsat lidt under niveauet i euroområdet.

2.2. De vigtigste udfordringer

EU og euroområdet står over for en række vigtige udfordringer på det korte, mellemlange og lange sigt. En succesfuld reaktion på disse udfordringer vil afhænge af, at der nu træffes passende økonomisk-politiske foranstaltninger.

Den kortsigtede udfordring: Fastholdelse af ekspansionen i vækst og jobskabelsen -

Den umiddelbare opgave består i at fastholde en stærk økonomisk udvikling i en situation, hvor de globale økonomiske betingelser er

blevet mindre understøttende. Det vil blive nødvendigt, at euroområdet i stigende grad sætter sin lid til sine egne styrkepositioner.

De økonomisk-politiske foranstaltninger skal derfor sigte på at opretholde og yderligere øge den interne vækstdynamik ved hjælp af stabilitetsorienterede makroøkonomiske foranstaltninger og omfattende strukturreformer. Det vil understøtte erhvervslivets og forbrugernes tillid og samtidig øge råderummet for en pengepolitik, der kan støtte en internt drevet vækst i euroområdet. En stærkere euro kombineret med mere ekspansive interne pengepolitiske betingelser ville bidrage til en passende tilpasning af internationale ubalancer, samtidig med at det kunne støtte den interne efterspørgsel og reducere det eksterne prispres.

Budgetpolitikkerne bør navnlig fortsat udformes med henblik på at sikre, at de offentlige finanser ligger tæt på balance eller udviser overskud, ligesom lønmoderationen skal fastholdes. Det er vigtigt at fastholde den hårdt tilkæmpede makroøkonomiske stabilitet og befæste den yderligere i fremtiden. Der er stigende pres for at øge de offentlige udgifter og reducere skatterne, da budgetstillingerne er blevet forbedret til deres bedste niveau i mange år og, i mange tilfælde, i årtier. Der er ved at opstå et vist lønpres som følge af flaskehalse på arbejdsmarkedet og krav om kompensation for den seneste stigning i inflationen og den hidtidige løntilbageholdenhed.

Den Økonomiske og Monetære Union implicerer imidlertid et væsentligt regimeskifte, der medfører et nyt ansvar for alle toneangivende økonomiske agenter, hvis den skal blive en succes. Den fælles pengepolitik kan ikke skræddersyes til enkelte medlemsstaters behov, og valutakursen kan ikke længere benyttes til at genoprette en

forringet konkurrenceevne, der skyldes en forsinkelse med strukturalpasninger eller et uhensigtsmæssigt makroøkonomisk policy-mix.

Regeringerne og arbejdsmarkedsparterne har derfor et ansvar for at bidrage til et balanceret makroøkonomisk policy-mix på både medlemsstatsniveau og for euroområdet som helhed.

Der er generelt et behov for yderligere at øge økonomiens fleksibilitet via en fornuftig kombination af strukturreformer. Mere fleksible og åbne markeder vil øge evnen til at gennemføre ændringer og hjælpe til at minimere eventuelle langvarige virkninger af chok. De vil også skabe et positivt samspil mellem strukturforbedringer i økonomien og medføre fordele med hensyn til den makroøkonomiske udvikling. Strukturreformer kan endvidere have en positiv virkning på kort sigt via et nedadgående pres på priserne.

Udfordringen på mellemlang sigt: forbedring af grundlaget for fremtidig vækst og beskæftigelse - Udviklingen i væksten siden 1997 skal ses i sammenhæng med et konjunkturopsving, hvor der var ledig kapacitet. Den potentielle produktionsvækst er ganske givet forbedret i de seneste år som et resultat af produktivitetsgevinster, der følger af en forbedret markedsfunktion og nye informations- og kommunikationsteknologier, men den anses fortsat for at være utilstrækkelig til at kunne sikre vækstrater på omkring 3% over en længere periode. Hvis ekspansionen skal fastholdes, skal der derfor ske en permanent forøgelse af hastighedsgrænsen for den økonomiske vækst.

Der bør sættes på at skabe de rette betingelser for, at de produktive og naturlige ressourcer anvendes effektivt, og for at de forøges over tiden, herunder investering i uddannelse og faglig videreuddannelse. Der bør specielt sættes på at bidrage til en forbedret markedsfunktion ved at eliminere

markedsimperfektioner eller fejl, der skyldes tilstedeværelse af eksternaliteter, enkeltsektors dominerende markedsstilling, imperfekte informationer eller regelværket.

Det er specielt vigtigt, at underudnyttelsen af de menneskelige ressourcer reduceres betydeligt. Den registrerede arbejdsløshed i euroområdet er fortsat uacceptabel høj, og erhvervsfrekvensen og beskæftigelsesgraden er lav, specielt for ældre arbejdstagere og kvinder, og ligger langt fra de målsætninger, der blev enighed om på Det Europæiske Råds møde i Lissabon og Stockholm. En forøgelse af erhvervsfrekvensen for specielt underrepræsenterede eller svage grupper spiller også en stor rolle for integrationen i samfundet. Den gensidige styrkelse af økonomiske og sociale foranstaltninger er en fundamental strategi, der kan føre til, at alle jobmuligheder udnyttes.

For at øge arbejdsudbuddet er det nødvendigt at sikre, at regelsættet tilskynder folk til at komme ind på og forblive på arbejdsmarkedet. Specielt bør skattesystemet og de sociale ordninger yderligere reformeres med henblik på at styrke de finansielle incitamenter til at tage eller forblive i et arbejde. Der er behov for at indføre målrettede aktive foranstaltninger for at øge arbejdsløses eller inaktives muligheder. En aktiv arbejdsmarkedspolitik fremmer også social integration. Der burde også sikres en mere effektiv udnyttelse af den europæiske arbejdsstyrke som helhed gennem foranstaltninger til fremme af arbejdsmobiliteten mellem medlemsstaterne, specielt med henblik på at afhjælpe flaskehalse inden for forskellige fagområder. Desuden bør der indføres livslang læring med sigte på at tilskynde til deltagelse på arbejdsmarkedet.

En forøgelse af arbejdsudbuddet skal ledsages af kapacitetsforøgende investeringer. Det indebærer, at der skabes et investeringsvenligt erhvervmiljø, som

understøttes af passende offentlige infrastrukturer og en moderne og effektiv offentlig administration. Velfungerende, konkurrencebetonede og integrerede produkt- og kapitalmarkeder vil bidrage til at sikre, at ressourcerne anvendes bedst muligt. I denne sammenhæng er der behov for at øge konkurrencen på vare- og tjenestemarkederne og specielt for så vidt angår offentlige værker og finansielle tjenesteydelser. Til den ende bør indsatsen på EU-niveau fokusere på at fuldføre det indre marked, specielt i servicesektoren. Medlemsstaterne bør for deres del sørge for en effektiv implementering af lovgivningen om det indre marked og tilskynde til større konkurrence.

Et centralt element i Lissabon-strategien er erkendelsen af, at det i EU er nødvendigt at fremme iværksættervirksomhed og innovation, der begge er fundamentale betingelser for at øge Europas muligheder for vækst og dermed for Europas konkurrenceevne, velstand og jobskabelse. At styrke iværksættervirksomheden og innovationen er en nøgleudfordring for alle medlemsstater.

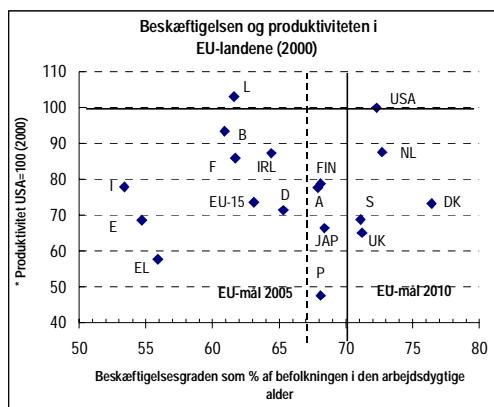
Bestræbelserne på at fremme konkurrencen inden for det indre marked finder sit logiske komplement i øget konkurrence på

verdensplan. Den Europæiske Union bør derfor fortsat have en fælles handelspolitik, som fremmer international frihandel, og presse på for at få en ny multilateral handelsrunde inden for rammerne af WTO.

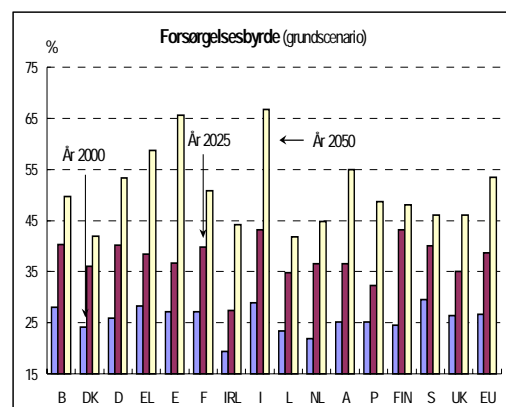
At fastholde produktivitetstigninger og konkurrenceevnen over tiden og i en global sammenhæng vil kræve konstante strukturændringer. Europas overgang til en videnbaseret økonomi går løbende fremad, men der er fortsat ufuldkommenheder i forholdet mellem industrien og videnskaben og med hensyn til niveauet for de private investeringer i F&U, sådan at markedsføringen af forskningsbestræbelserne fortsat står svagt. Udbuddet af kvalificeret IKT-personale og uddannede forskere er i øvrigt utilstrækkeligt.

Udfordringen på længere sigt: Virkningen af befolkningens aldring —

Behovet for sunde makroøkonomiske foranstaltninger og omfattende økonomiske reformer forstærkes af udfordringen i forbindelse med den aldrende befolkning, der allerede er synlig i horisonten. På grundlag af de nuværende trends vil EU's befolkning i den arbejdsdygtige alder falde med omkring 40 millioner personer, og ældrebyrden vil omtrent blive fordoblet mellem 2015 og 2050.

Kilde: Kommissionen. * Produktivitet er BNP pr. beskæftiget person. NB.: Beskæftigelsesgraderne for L, USA & JAP er for 1999. NL er foreløbige data.

Kilde: Kommissionen. NB: Forsørgelsesbyrden defineres som personer over 65 som procentdel af befolkningen mellem 20 og 64.

Forsøgsvisse beregninger peger på øgede udgifter til offentlige pensioner i størrelsesordenen 3-5 % af BNP i perioden fra 2010 til 2050. Sundheds- og plejeudgifterne til ældre forventes desuden at vokse betydeligt. Den aldrende befolkning vil dermed få væsentlige konsekvenser for de offentlige financers langsigtede holdbarhed i betragtning af behovet for passende pensioner til alle. Selv om det stadig vil være en del år, inden virkningen føles tydeligt, bør regeringerne handle allerede nu og fuldt ud udnytte den nuværende gunstige økonomiske situation for at sikre, at pensionerne, sundheds- og plejeordningerne for de ældre bliver rimelige og tilstrækkelige og finanspolitisk holdbare. I denne sammenhæng bør de nuværende ordninger gennemgås og om nødvendigt reformeres. Der bør gennemføres strukturelle forbedringer af de offentlige finanser for at tage højde for de fremtidige finansielle byrder, som den aldrende befolkning lægger på de offentlige finanser.

Ud over den umiddelbare finansielle virkning har befolkningens aldring videre implikationer for den økonomiske vækst som et resultat af reduktionen af den potentielle arbejdsstyrke og som et resultat af de potentielt vigtige virkninger på niveauet for den samlede opsparing. En høj levestandard skal i stigende grad baseres på en forøgelse af arbejdsproduktiviteten og en forøgelse af beskæftigelsesfrekvensen. En reduceret tilgang af nyuddannede unge på arbejdsmarkedet vil herudover sandsynligvis bremse kvalifikationsfornyelsen og dermed anvendelse af ny teknologi. Forbedrede kvalifikationer hos unge med hensyn til at anvende ny teknologi samt udvikling af voksenundervisningen kunne bidrage til at modvirke virkningerne af aldringen på kvalifikationsniveauerne.

Medlemsstaterne bør udvikle omfattende strategier for at tage den økonomiske udfordring op, som den aldrende befolkning stiller os over for. De burde fremlægges i forbindelse med stabilitets- og konvergensprogrammerne og undersøges i sammenhæng med den multilaterale overvågning.

Sikring af en snæver politiksamordning -

En snæver samordning mellem beslutningstagere, herunder forudgående informationsudveksling, vil være nyttig i forbindelse med udformningen om implementeringen af indbyrdes understøttende politikreaktioner på disse udfordringer. Effektiviteten af økonomisk-politiske foranstaltninger vil blive øget, hvis der tages hensyn til spill over-virkninger, som bliver vigtigere, efterhånden som integrationen intensiveres.

Dette gælder særligt for medlemsstaterne i euroområdet. For at tage disse udfordringer op og udnytte ØMU's fulde potentiale opfordres medlemsstaterne i euroområdet til snævert at samordne deres økonomiske politikker i Eurogruppen.

*

* *

I næste afsnit redegøres der mere detaljeret for både den makroøkonomiske og mikroøkonomiske strategi for effektivt at tage disse vigtige udfordringer op. Hovedkomponenterne er at:

- i) sikre vækst- og stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker
- ii) forbedre de offentlige financers kvalitet og holdbarhed
- iii) stramme arbejdsmarkedene op
- iv) sikre effektive produkt(varer og tjenester)markeder
- v) fremme effektiviteten og integrationen på markedet for finansielle tjenester i EU
- vi) fremme iværksættervirksomhed
- vii) fremme den videnbaserede økonomi
- viii) fremme en miljømæssig holdbarhed.

3. POLITIKHENSTILLINGER

3.1. Sikre vækst- og stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker

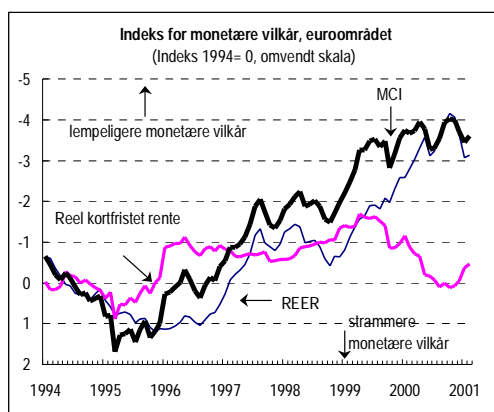
Den makroøkonomiske politik spiller en afgørende rolle for at fremme vækst og beskæftigelse og bevare prisstabilitet. På kort sigt skal den sikre videreførelsen af den økonomiske ekspansion og den fulde virkeliggørelse af det nuværende vækstpotentiale. På mellemlang sigt skal den bidrage til at etablere rammebetingelser, der sikrer et passende opsparings- og investeringsniveau, sådan at økonomien kommer ind i en holdbar, høj, ikke-inflationær vækst- og beskæftigelsesbane.

Efter den høje økonomiske aktivitet i 2000 forventes væksten i **eurområdet** at aftage noget, men at forblive forholdsvis robust og at ligge over den potentielle vækstrate i 2001-2002, samtidig med at inflationen forventes at dæmpes. En hensigtsmæssig og spændingsfri makroøkonomisk approach består af følgende elementer:

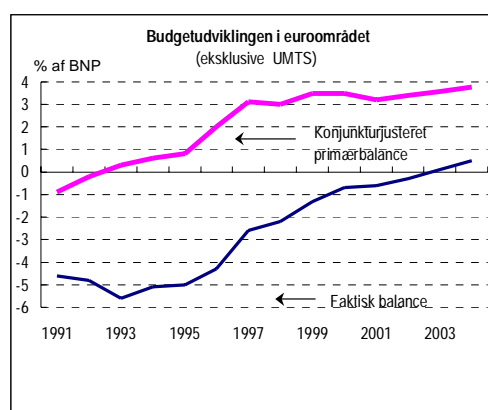
Den fælles pengepolitik skal fastholde prisstabilitet i eurområdet som helhed og – under overholdelse af denne målsætning – understøtte den generelle økonomiske politik i Fællesskabet.

En sund budgetstilling på linje med stabilitets- og vækstpagten giver det nødvendige spillerum for, at de automatiske stabilisatorer kan virke fuldt ud uden risiko for, at tærskelen på 3 % af BNP for det offentlige underskud overskrides. En sund budgetstilling har også gunstige virkninger på rentesatserne og bidrager til at fremme de private investeringer, til yderligere at reducere den offentlige gældsquote og - ved at øge troværdigheden af den budgetmæssige ramme for ÖMU – til at styrke investorerne tillid.

Som et generelt princip er det vigtigt, at budgetpolitikkerne ikke bliver procykliske, hvilket fører til uønskede udsving i den økonomiske aktivitet, uboldbare strukturelle balancer og belaster den fælles pengepolitik. I den forbindelse anvendes konjunkturkorrigerede budgetbalancer som et supplerende redskab ved vurderingen af budgetstillinger. En "minimums"-budgetstilling, der ligger tæt på balance eller udviser overskud, er opnået i flere medlemsstater og er inden for rækkevidde i andre medlemsstater. Disse resultater bør nu fastholdes ved at sikre, at de konjunkturkorrigerede budgetstillinger går i retning af, eller forbliver i, balance eller udviser overskud i de kommende år. Hvis det er nødvendigt, ville en yderligere finanspolitisk konsolidering kunne skabe supplerende manøvrerum for at sikre cyklisk stabilisering, for at klare uventede budgetudviklinger, for at bringe den offentlige gæld ind på en mere hurtigt faldende udviklingslinje og for at forberede budgetudfordringerne i forbindelse med befolkningens aldring. På grundlag af de seneste opdateringer i 2000/01 af stabilitetsprogrammerne forventes den

Kilde: Kommissionen. Indekset for monetære vilkår, MCI, er baseret på enhedsarbejdsomkostninger. REER er den reelle effektive vekselkurs.

Kilde: Kommissionen.

underliggende budgetstilling i euroområdet som helhed - efter en mindre forringelse i 2001 - at forbedres gradvis til en balanceret stilling i 2003.

Offentligt overskud(+)/underskud(-) ifølge de opdaterede stabilitets- og konvergensprogrammer (% af BNP, ekskl. UMTS)						
Dato ¹⁾	2000	2001	2002	2003	2004	
Stabilitetsprogrammer						
B	12/00	-0,1	0,2	0,3	0,5	0,6 ²⁾
D	10/00	-1,0	-1½	-1,0	-½	0,0
EL	12/00	-0,8	0,5	1,5	2,0	2,0
E	01/01	-0,3	0,0	0,2	0,3	0,3
F	12/00	-1,4	-1,0	-0,6	-0,4	0,2 ³⁾
IRL	12/00	4,7	4,3	3,8	4,6	:
I	12/00	-1,3	-0,8	-0,5	0,0	0,3
L	12/00	3,0	2,6	2,5	2,5	:
NL	09/00	1,0	0,7	0,6 ⁴⁾	1,1 ⁴⁾	1,9 ⁴⁾
A	12/00	-1,8	-0,75	0,0	0,0	0,0
P	01/01	-1,9	-1,1	-0,7	-0,3	0,0
FIN	09/00	4,5	4,7	4,4	4,5	4,9
Euroområdet		-0,7	-0,6	-0,3	0,1	0,4
Konvergensprogrammer						
DK	12/00	2,7	2,8	2,6	2,6	2,7 ⁵⁾
S	11/00	3,4	3,5	2,0	2,0	:
UK ⁶⁾	12/00	1,1	0,6	-0,1	-0,9	-1,0 ⁷⁾
EU-15		-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,2

1) Dato for vedtagelse.
2) Offentligt overskud på 0,7 % af BNP i 2005 ifølge prognose.
3) Offentligt underskud på 0,5 % af BNP i 2004 prognosticeret i mere forsigtigt scenario.
4) Optimistisk scenario, hvor margin anvendes til nedskrivning af gæld; i det forsigtige scenario, hvor margin anvendes til nedskrivning af gæld, ses offentligt underskud på 0,3 % af BNP i 2002 og 2003 og 0,6 % i 2004.
5) Offentligt overskud på 2,9 % af BNP i 2005 ifølge prognose.
6) Finansår.
7) Offentligt underskud på 1,1 % af BNP i 2005-06 ifølge prognose.
Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Medlemsstaterne i euroområdet bør sikre, at deres budgetpolitikker støtter prisstabilitetsorienteringen i den fælles pengepolitik. I denne sammenhæng bør de være rede til at benytte budgetpolitikken til at bidrage til den indenlandske prisstabilitet og til at tage hensyn til både euroområdedimensionen og de nationale implikationer af den fælles pengepolitik ved gennemførelsen af deres budgetpolitik. Generelt bør medlemsstaterne:

- i. som regel og i overensstemmelse med sidste års forpligtelse opnå budgetstillinger, der i 2001 er tæt på balance eller udviser overskud, med henblik på at få en tilstrækkelig margen til at klare virkningen af negative konjunkturudsving; sikre en stram gennemførelse af deres budgetter med henblik på at undgå afvigelser fra målsætningerne i stabilitetsprogrammet
- ii. udarbejde budgetter for 2002 i overensstemmelse med behovet for at bevare budgetstillinger, der er tæt på balance eller udviser overskud, og undgå procykliske finanspolitikker; eventuelt yderligere styrke de offentlige finanser, specielt med henblik på at sikre deres holdbarhed på lang sigt
- iii. være rede til i de medlemsstater, hvor der eksisterer overhedningsrisici og inflationspres, at stramme budgetpolitikken med henblik på at bidrage til et hensigtsmæssigt makroøkonomisk policy-mix på nationalt plan.

Lønudviklingen i medlemsstaterne i euroområdet bør afspejle forskellige økonomiske situationer og beskæftigelsessituationer. Regeringerne kan skabe de rette rammebetingelser, som letter arbejdsmarkedsparternes lønforhandlinger. I et makroøkonomisk perspektiv er det nødvendigt at fastsætte nominelle prisstigninger, der harmonerer med prisstabilitet og jobskabelse; dette implicerer, at der tages hensyn til ECB's prisstabilitetsmålsætning, samtidig med at det sikres, at reallønstigningerne ikke overstiger produktivitetstveksten.

I medlemsstaterne uden for euroområdet sigter pengepolitikken på prisstabilitet. I Danmark forfølger pengepolitikken dette mål ved at understøtte fastkurspolitikken over for euroen inden for rammerne af ERM2. I Sverige og Det Forenede Kongerige sigter pengepolitikken direkte på inflationsudviklingen. Hvis pengepolitikken opfylder sit formål, vil det bidrage til at skabe betingelserne for valutakursstabilitet.

Medlemsstaterne uden for euroområdet bør også fastholde sunde budgetstillinger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagten. Generelt bør de:

- i. opretholde budgetstillinger, der udviser overskud i 2001, og dermed en tilstrækkelig margen til at klare virkningen af negative konjunktursvingninger; sikre en streng gennemførelse af deres budgetter med henblik på at undgå afvigelser fra målsætningerne i konvergensprogrammet
- ii. udarbejde budgetter for 2002 i overensstemmelse med behovet for at fastholde budgetstillinger, der er i balance eller udviser overskud, og undgå procykliske finanspolitiske foranstaltninger; eventuelt yderligere styrke de offentlige finanser, specielt med hensyn til at sikre deres holdbarhed på lang sigt.

Lønudviklingen i medlemsstaterne udenfor euroområdet bør også afspejle forskellige økonomiske situationer og beskæftigelsessituationer. I et makroøkonomisk perspektiv er det nødvendigt at fastsætte nominelle lønstigninger, der harmonerer med prisstabilitet og jobskabelse; dette implicerer, at der tages passende hensyn til den nationale centralbanks prisstabilitetsmål, samtidig med at det sikrer os, at reallønstigninger ikke overstiger produktivitetsvæksten.

3.2. Forbedre de offentlige finansers kvalitet og holdbarhed

Medlemsstaterne skal opretholde sunde budgetstillinger, samtidig med at de forbedrer de

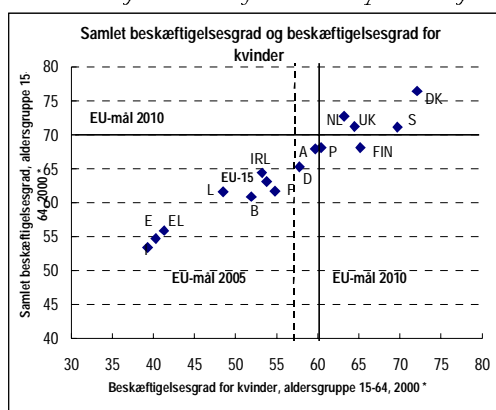
offentlige finansers kvalitet og holdbarhed i overensstemmelse med den rapport, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i Stockholm. Det vil sikre, at de offentlige finanser giver det størst mulige bidrag til vækst og beskæftigelse og til realiseringen af de mål, der aftales i Lissabon og Stockholm, herunder social samhørighed. Der skal være en passende afbalancering mellem nedbringelsen af den offentlige gæld, skattesænkninger og finansiering af offentlige investeringer på nøgleområder. I denne sammenhæng bør medlemsstaterne:

- i. videreføre bestræbelserne på at gøre skattesystemene og indkomstoverførselsordningerne mere beskæftigelsesvenlige, herunder ved at reducere skattebyrden, specielt for lavtlønnede inden for rammerne af finanspolitisk konsolidering, og ved at forbedre skattesystemernes effektivitet (jf. også afsnit 3.3)
- ii. omdirigere offentlige udgifter over mod fysisk og menneskelig kapitalakkumulation
- iii. øge de offentlige udgifters effektivitet gennem institutionelle og strukturelle reformer; specielt indføre eller forbedre de mekanismer, der benyttes til at kontrollere udgifterne
- iv. forbedre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt ved at følge en trestrengt strategi. Udover foranstaltninger med henblik på at øge beskæftigelsesfrekvensen vil dette kræve en hurtig gældsreduktion for at tilvejebringe en strukturel forbedring af de offentlige finanser og yderligere reformer af pensionsordningerne. Foranstaltningerne med henblik på at skabe et sundere grundlag for pensionerne bør gå i den retning, at der i stigende grad indføres opsparingsbaserede pensioner for at opnå en bedre balance mellem de forskellige søjler indenfor pensionssystemerne i de lande, hvor dette endnu ikke er sket

- v. fortsætte skattesamordningen yderligere for at undgå skadelig skattekonkurrence og effektivt implementere Rådsaftalen fra november 2000 om skattepakken.

3.3. Stramme arbejdsmarkederne op

Den stærke beskæftigelsesudvikling i de seneste år fortsatte i 2000. Dette forklares for en stor del af de gunstige makroøkonomiske betingelser, men udviklingen på arbejdsmarkederne tyder også stærkt på at have bidraget til at reducere strukturarbejdsløsheden takket være de arbejdsmarkedspolitiske reformer og foranstaltninger, der er blevet implementeret i de sidste ti år, specielt i sammenhæng med den europæiske beskæftigelsesstrategi. Lønstigninger har været begrænset på baggrund af den kraftige nedgang i arbejdsløsheden, samtidig med at langtidsarbejdsløsheden er faldet endnu mere end den generelle arbejdsløshed. Men der er alligevel fortsat store muligheder for at gøre yderligere fremskridt. EU står specielt over for fire udfordringer. For det første er der nu tegn på rekrutteringsvanskeligheder og mangel på arbejdskraft med specifikke kvalifikationer i en række medlemsstater, hvilket tyder på, at EU nu er ved at nærme sig grænsen for en hurtig konjunkturbetinget vækst i beskæftigelsen. For det andet er arbejdsløsheden fortsat uacceptabel høj med

Kilde: Kommissionen.
* L er 1999, NL er foreløbige data.

store forskelle medlemsstaterne og regionerne imellem. For det tredje vil det blive nødvendigt med yderligere store reduktioner i arbejdsløsheden og en væsentlig forøgelse af arbejdsudbuddet for at nå beskæftigelsesmålene på 70 % for den samlede beskæftigelse og på 60 % for kvinder inden 2010 som aftalt på Det Europæiske Råds møde i Lissabon, herunder delmålene på 67 % og 57 % inden januar 2005, og 50 % for ældre arbejdstagere inden 2010 som aftalt på Det Europæiske Råds møde i Stockholm. For det fjerde bør målet, som bekræftet på Det Europæiske Råds møde i Stockholm, være at skabe bedre job og flere job, bl.a. via forbedret uddannelse, livslang læring og bedre muligheder for at forene arbejds- og privatlivet.

For at tage disse udfordringer op, bør medlemsstaterne udnytte de gunstige makroøkonomiske vilkår til at foretage de nødvendige strukturforbedringer på arbejdsmarkedet og til at komme nærmere realiseringen af målsætningen om fuld beskæftigelse. Medlemsstaterne bør inden udgangen af 2002 nå de mål, der er fastsat i beskæftigelsesretningslinjerne. De bør specielt træffe følgende foranstaltninger:

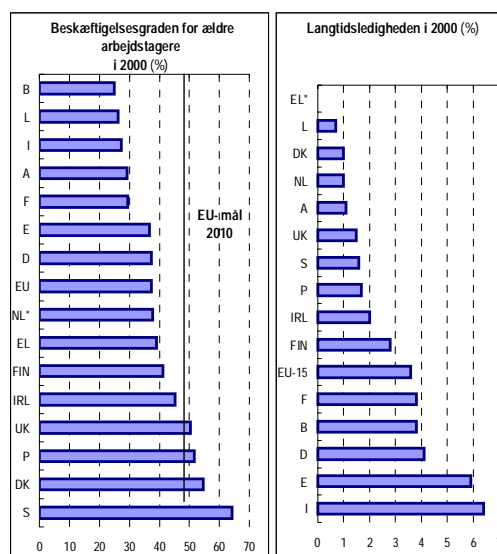
- i. øge erhvervsfrekvensen, specielt blandt kvinder og ældre arbejdstagere, bl.a. ved at skabe lige muligheder, ved at sikre muligheder for pasning af børn og andre afhængige pårørende, ved at reformere førtidspensionsordningerne og gennem livslang læring. På lignende måde bør erhvervsfrekvensen fremmes for handicappede, etniske minoriteter og migranter. Andre relevante foranstaltninger, herunder pensionsreformer, nævnes under offentlige finanser
- ii. på grundlag af tidligere undersøgelser, reformere skattesystemerne og de sociale ordninger, sådan at det kan betale sig at arbejde. Reformene bør reducere skatten for lavtlønnede, reducere de høje marginale effektive skattesatser og satse på incitamentvirkninger i de sociale systemer og på håndhævelsen af de sociale systemer og afklare kriterierne for at opnå ydelser under

- systemerne og hvor længe sådanne ydelser kan modtages
- iii. tilskynde til løndannelsesprocesser, der bedre tager hensyn til produktivitet og lokale arbejdsmarkedsvilkår
  - iv. fjerne hindringerne for arbejdsmobilitet for og mellem medlemsskaberne bl.a. gennem gensidig anerkendelse af kvalifikationer, forbedre mulighederne for pensionsoverførsel ved hurtigt at vedtage og implementere direktivet om arbejdsmarkedsorienterede pensioner, forbedre adgangen til EU-dækkende oplysninger om ledige job og uddannelsesmuligheder i medlemsstaterne inden for rammerne af udviklingen af nye europæiske arbejdsmarkeder
  - v. fremme erhvervsmæssig mobilitet ved sammen med arbejdsmarkedets parter at forbedre uddannelse, erhvervsuddannelse og livslang læring og ved at forberede en succesfuld overgang til den videnbaserede økonomi
  - vi. sikre en effektiv aktiv arbejdsmarkedspolitik og målrette den mod de personer, der er mest tilbøjelige til at risikere langtidsarbejdsløshed; sikre, at de sociale systemer suppleres med effektiv bistand til jobsøgere for at øge deres beskæftigelsessevne og deres jobmuligheder
  - vii. fremme en mere fleksibel arbejdstilrettelæggelse sammen med arbejdsmarkedets parter, herunder arbejdstidsarrangementer, og reformere det eksisterende regelsæt, bl.a. vedrørende ansættelses- og afskedigelsesbegrænsninger og vedrørende deltidsarbejde med henblik på at kombinere større fleksibilitet med sikkerhed; sikre, at en eventuel reduktion af den samlede arbejdstid ikke fører til

stigninger i enhedsarbejdsomkostningerne, og at der tages fuldstændig hensyn til behovet for det fremtidige arbejdsudbud

- viii. føre en politik, der sigter på at reducere lønforskellene mellem kønnene som følge af *de facto*-diskrimination.

Beskæftigelsessituationen: ældre arbejdstagere og langtidsledigheden i EU-landene

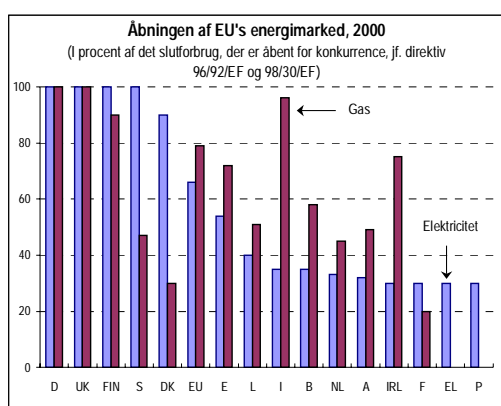

Kilde: Kommissionen. * Med hensyn til ældre arbejdstagere er der tale om foreløbige data for NL. Med hensyn til langtidsledigheden foreligger der ingen data for EL.

Den 19. januar 2001 vedtog Rådet i overensstemmelse med traktatens artikel 128 detaljerede beskæftigelsesretningslinjer for 2001, der hamonerer med ovennævnte prioriteter, samt medlemsstatsspecifikke henstillinger. I forbindelse med arbejdsmarkedsreformer bør medlemsstaterne beslutsomt gennemføre de beskæftigelsesretningslinjer og -henstillinger, der er rettet til dem.

3.4. Sikre effektive produkt(varer og tjenester)markeder

Skabelsen af det indre marked og indførelsen af euroen har fremmet konkurrencen på produktmarkederne i EU. Det har haft en modererende virkning på inflationsniveauerne og bidraget til konvergen i priseniveauerne mellem medlemsstaterne med klare fordele for forbrugerne. Konkurrencen har også medført en rationalisering af produktionen, der har bidraget til at forbedre de europæiske virksomheders konkurrenceevne. Det indre marked for tjenester bremses imidlertid fortsat af barrierer, der skaber hindringer for aktiviteter på tværs af grænserne. Liberaliseringen af telekommunikationssektoren og i mindre omfang af energisektoren er begyndt at give positive resultater. Kommissionen har foreslået fuldstændig liberalisering af elektricitets- og gasmarkedet for alle forbrugere inden 1. januar 2005. Åbningen af den europæiske økonomi over for verdenshandelen har på lignende måde udsat de europæiske virksomheder for international konkurrence, der har bidraget til at øge effektiviteten på de europæiske produktmarkeder. Den Europæiske Union går fortsat ind for handelsliberalisering og for at åbne en ny handelsrunde inden for WTO. Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til de europæiske produktmarketers virkemåde, men der findes fortsat en række områder, hvor der er behov for en yderligere indsats. Medlemsstaterne bør:

Kilde: Kommissionen

- i. fuldt ud implementere det indre marked:
  - gennemføre direktiverne om det indre marked i den nationale lovgivning, således at der på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 er blevet gennemført 98,5 % af direktiverne
  - afskaffe tekniske handelshindringer
  - skabe et effektivt fungerende indre marked for tjenesteydelser ved at fjerne regulerende begrænsninger og andre begrænsninger vedrørende grænseoverskridende aktiviteter mellem medlemsstaterne og markedsadgang
  - yderligere åbne op for markedet for offentlige indkøb og bringe det online inden 2003.
- ii. styrke konkurrencen og samtidig sørge for, at forbrugere opnår virkelige fordele:
  - accelerere liberaliseringen af netværksindustriene (energi, jernbane, lufttransport og posttjenester) under hensyntagen til forsyningspligt og krav til forsyningsikkerhed
  - styrke konkurrencemyndighedernes og de regulerende myndigheders kapacitet og uafhængighed
  - reducere statsstøtten i forhold til BNP inden 2003 og kanalisere den væk fra ad hoc-støtte og sektorstøtte; øge gennemsigtigheden i statsstøttepolitikken.

3.5. Fremme effektiviteten og integrationen på markedet for finansielle tjenester i EU

Det finansielle system i EU integreres gradvis under indflydelse af globalisering, deregulering, tekniske fremskridt og indførelsen af euroen. De effektivitetsgevinster, der følger af den finansielle integration, vil afspejle sig i en forbedret kapitalallokering og lavere kapitalomkostninger med heraf følgende positive virkninger for vækst og jobskabelse i EU. De resterende hindringer for finansiell integration forhindrer imidlertid, at de potentielle fordele kan høstes fuldt ud. En af de vigtigste hindringer er, at der ikke findes et harmoniseret regelsæt i EU, og det hindrer en effektiv grænseoverskridende konkurrence. Der er gjort fremskridt med at harmonisere de finansielle bestemmelser i EU ved en vifte af foranstaltninger, der er truffet på grundlag af handlingsplanen for finansielle tjenester. Implementeringen af handlingsplanen for risikovillig kapital skulle skabe nye finansieringsmuligheder for innovative små og store virksomheder, som spiller en vigtig rolle for økonomisk vækst og beskæftigelse på grund af deres fleksibilitet og vækstpotentiale. Fremskridtet i retning af et egentligt indre marked for finansielle tjenester går imidlertid i øjeblikket for langsomt. I denne sammenhæng er det nødvendigt at:

- i. sikre, at den tilgang til værdipapirmarkederne, som vismandsudvalget for reguleringen af de europæiske værdipapirmarkeder har foreslået, og som blev godkendt i en resolution fra Det Europæiske Råd i Stockholm, bliver operationel fra begyndelsen af 2002
- ii. fremskynde Rådets, Parlamentets og Kommissionens bestræbelser på senest i 2005 at sikre den fulde implementering af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser og specielt at implementere de centrale tiltag, der er nødvendige for at skabe et integreret værdipapirmarked inden udgangen af 2003, herunder navnlig de prioriteter, der er skitseret i

rapporten fra vismandsudvalget for regulering af de europæiske værdipapirmarkeder

- iii. forstærke - foruden implementeringen af handlingsplanen for finansielle tjenester, specielt med hensyn til venturekapitalmarkederne - indsatsen for at skabe et velfungerende venturekapitalmarked inden 2003 ved at gennemføre handlingsplanen for risikovillig kapital, specielt lempelsen af de kvantitative begrænsninger for institutionelle investeringer i aktiekapital, lempelser af konkurslovgivningen og udviklingen af en finanspolitisk ramme, der kan være mere stimulerende for investeringer og iværksættervirksomhed
- iv. tackle de udfordringer effektivt, der opstår på tilsynsområdet som følge af øgede grænseoverskridende og tværsektorale sammenkædninger mellem finansielle markeder og kapitalformidlende enheder; i denne forbindelse burde medlemsstaterne tage de nødvendige foranstaltninger til at forbedre det tværsektorale og grænseoverskridende samarbejde mellem tilsynsmyndigheder og andre relevante myndigheder.

3.6. Fremme iværksættervirksomhed

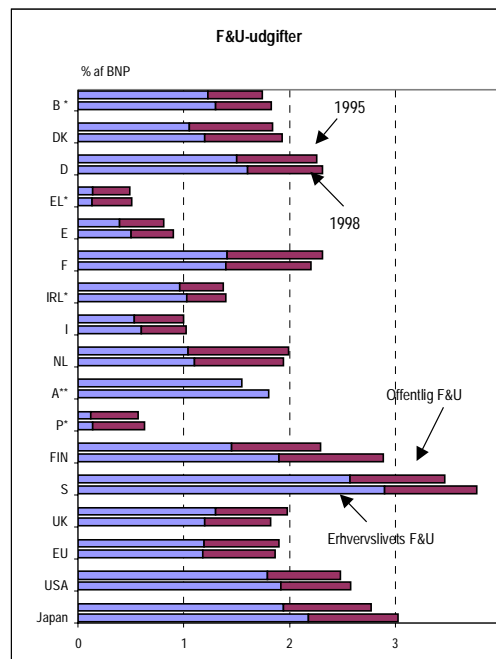
Iværksættervirksomhed er en fundamental forudsætning for at øge EU's potentiale for vækst, konkurrenceevne og jobskabelse. Der er behov for et mere gunstigt erhvervsklima i Europa. Erhvervslivet og borgerne har behov for regler på bl.a. skatteområdet, der er klare, enkle, effektive og anvendelige på en hurtigt skiftende global markedsplads. Der er blevet taget skridt til at forbedre effektiviteten i den offentlige sektor og begrænse bureaukratiet for at lette den administrative byrde på virksomhederne. Men der er muligheder for en betydelig ekstra indsats. For de små og mellemstore virksomheder udgør manglen på adgang

til kapital fortsat en hindring for start-ups og et problem, der begrænser virksomhedernes vækstpotentiale. Medlemsstaterne bør:

- i. skabe et erhvervsvenligt miljø:
  - reducere den administrative byrde yderligere og fjerne barriererne for erhvervslivet ved at indføre enklere og mere gennemsigtige procedurer og etstedsbetjening for start-ups og ved at forenkle selskabsskattesystemerne
  - øge effektiviteten i offentlige tjenester, bl.a. ved benchmarking og øget anvendelse af offentlige udbud, samtidig med at det sikres, at offentlige og private enheder konkurrerer på lige vilkår, når offentlige organer eller offentlig-private partnerskaber leverer varer og tjenester på markedet
  - forenkle og sikre en mere ensartet anvendelse af moms-systemerne.
- ii. tilskynde til risikotagning ved at forbedre adgangen til kapital, specielt for små og mellemstore virksomheder (jf. også afsnit 3.5).

3.7. Fremme den videnbaserede økonomi

EU's overgang til den videnbaserede økonomi er i gang, men tempoet bør øges, hvis det strategiske mål fra Lissabon skal nås. Erhvervslivet og borgerne skal tilskyndes til at gribe de muligheder, som den videnbaserede økonomi giver. På trods af de seneste fremskridt med IKT-udbredelsen er EU bagud for USA på områder som forskning og udvikling, investering i ny teknologi og internettets udbredelse. Det er meget vigtigt, at de retningslinjer for fremskyndelse af økonomiske reformer, der blev

Kilde: Kommissionen.
NB: * Data for 1997, ** der foreligger ingen tal for Østrig.

opstillet af Det Europæiske Råd i Stockholm, føres ud i livet inden for den aftalte periode. Det er nødvendigt at øge investeringerne i menneskelig kapital, F&U og IKT for at styrke den europæiske konkurrenceevne. Etableringen af konkurrencebetonede produktmarkeder (jf. afsnit 3.4) og velfungerende kapitalmarkeder (jf. afsnit 3.5) bidrager til et erhvervs-klima, der understøtter innovation og risikotagning, der igen vil tilskynde til investeringer. På F&U-området består hovedudfordringen i at øge den private sektors deltagelse, hvilket vil bidrage til en bedre markedsføring af F&U-resultater og til etablering af det europæiske forskningsrum. For at lette overgangen til den videnbaserede økonomi er det nødvendigt at:

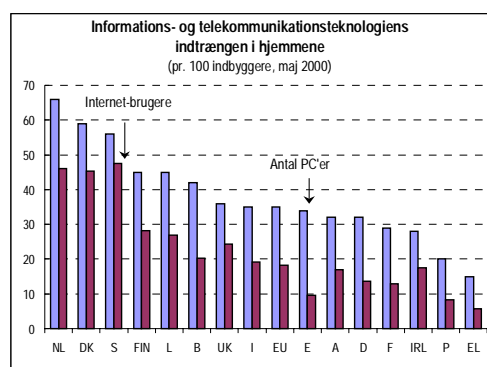
- i. stimulere F&U og innovation:
  - give passende tilskyndelser til erhvervslivet til at foretage F&U, bl.a. ved at styrke de intellektuelle ejendomsrettigheder og ved at etablere et retsgrundlag for et fællesskabspatent inden udgangen af 2001

- forbedre forbindelserne mellem universiteterne og erhvervslivet, hvilket fører til videnoverførsel og en bedre markedsføring af F&U-resultater
  - øge samarbejdet om forskning og innovation på tværs af grænserne i Europa, bl.a. ved at stimulere netværk af centres of excellence, der bringer erhvervslivet og de akademiske kredse sammen, ved at fremme forskermobiliteten og ved at forbedre koordineringen af nationale politikker og programmer på forsknings- og innovationsområdet
  - sikre tilstrækkelig offentlig finansiering af F&U og opstille klare og konsistente prioriteter for den offentlige forskning.
- ii. fremme adgangen til og anvendelsen af IKT:

- sikre ubundet adgang til abonnentledninger for at bidrage til en væsentlig reduktion i omkostningerne ved at anvende internettet
- sikre en bedre og mere udbredt anvendelse af internettet i skolerne og den nødvendige uddannelse af alle lærere inden udgangen af 2002
- udbygge regelsættet for e-handel (ved at gennemføre direktivet om elektroniske signaturer og ved inden 2001 at vedtage forslagene om ophavsret, fjemsalg, moms og elektronisk fakturering)
- fremme de offentlige forvaltningers brug af internettet.

- iii. styrke uddannelses- og erhvervsuddannelsesindsatsen - både den private og offentlige - for at øge udbuddet af uddannede forskere, øge antallet af højt kvalificerede IKT-medarbejdere og forbedre befolkningens grundlæggende IKT-færdigheder.

Kilde: EITO, Kommissionen

3.8. Fremme miljømæssig holdbarhed

I henhold til Det Europæiske Råd i Stockholm skal fremme af en holdbar udvikling integreres i de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik. En holdbar udvikling er et begreb, der går videre end en ren økonomisk vurdering og omfatter forbedringer af livskvaliteten ved at fremme indbyrdes sammenhængende foranstaltninger baseret på en overordnet vurdering af deres økonomiske, sociale og miljømæssige dimension. Der er således tale om en langsigtet vurdering, idet både de nuværende og fremtidige generationers velfærd inddrages. I dette afsnit fokuseres på integrationen af miljømæssige aspekter i den økonomiske politik, specielt anvendelsen af markedsbaserede instrumenter som et middel til at fremme en holdbar udvikling.

Medlemsstaterne bør i højere grad benytte markedsbaserede instrumenter for at nå miljømæssige mål, da de ofte er de mest effektive midler til at bremse forureningen, eftersom de internaliserer de eksterne omkostninger i priserne. På den måde vil man kunne implementere forurenere-betaler-princippet. Desuden giver de industrien fleksibilitet til at reducere forureningen på en omkostningseffektiv måde, ligesom de tilskynder til teknologisk innovation. Gradvise, men stabile og troværdige ændringer i skattesatsernes niveau og struktur, indtil de eksterne omkostninger fuldt ud afspejles i priserne, ville minimere

strukturetilpasningsproblemerne og understøtte virksomhedernes tilpasning og innovative løsninger. En sådan tilgang ville også minimere behovet for undtagelser for de virksomheder eller sektorer, der berøres mest. Sådanne undtagelser reducerer ofte foranstaltningens miljømæssige effektivitet, forvrider skattestrukturen og er vanskelige at fjerne på et senere tidspunkt. Etablering af en ramme for anvendelsen af markedsbaserede instrumenter på fællesskabsplan kunne bidrage til at undgå sådanne forvriddinger og understøtte det indre marked.

Det er derfor nødvendigt at:

- i. indføre og udbygge markedsbaserede foranstaltninger som beskatning, bruger- og forureningsafgifter, forsikrings-/erstatningsansvarsordninger og omsættelige emissionstilladelser
- ii. reducere sektorsubsidier og skattefritagelser og andre foranstaltninger, der har en negativ miljøvirkning
- iii. intensivere anvendelsen af økonomiske instrumenter for at bremse udslippet af drivhusgasser og opfylde kravene i Kyoto-protokollen
- iv. nå til enighed om en hensigtsmæssig ramme for energibeskatningen på europæisk plan.

II. LANDESPECIFIKKE RETNINGSLINJER FOR DEN ØKONOMISKE POLITIK

1. BELGIEN

Økonomien voksede med omkring 4 % i 2000, og BNP i faste priser forventes at stige med omkring 3 % i 2001 og 2002. Det private forbrug, der voksede hurtigt i 2000, vil blive fastholdt i begge år båret af husholdningernes højere disponible indkomster og den stigende beskæftigelse. De forholdsvis dynamiske investeringer forventes også at forøge den indenlandske efterspørgsel yderligere. Den eksterne sektors bidrag til den økonomiske aktivitet forventes imidlertid at blive svækket i 2001 og 2002. Det skønnes, at inflationen målt ved det harmoniserede forbrugerprisindeks vil aftage fra 2,7 % i 2000 til lige under 2 % i 2001 og til et endnu lavere niveau i 2002. Beskæftigelsen skulle fortsætte med at stige i begge år takket være et fortsat robust aktivitetsniveau og resultaterne af de seneste års aktive beskæftigelsesforanstaltninger.

Den offentlige gældskvote er stadig meget høj i Belgien, og landet har behov for at forberede sig på de udfordringer, som den stigende ældrekvote vil føre med sig. Det betyder, at budgetkonsolidering fortsat står højt på prioriteringslisten. Arbejdsmarkedet er stadig kendetegnet ved en lav beskæftigelsesfrekvens, særligt blandt ældre arbejdstagere, og arbejdsmarkedssituationen udviser regionale forskelle, der stadig er for markante. Det er også vigtigt at få gjort noget ved den manglende konkurrence inden for bestemte sektorer, den tunge regelbyrde for erhvervslivet og den utilstrækkelige effektivitet i den offentlige sektor.

Budgetpolitik

Aktivitetsstigningen i 2000 resulterede i mere positive budgetresultater end forventet: i stedet for et offentligt underskud fremskrevet til 1 % af BNP blev der opnået balance på de offentlige finanser. Ifølge det opdaterede stabilitetsprogram fra 2000 forventes det offentlige overskud at andrage 0,2 % af BNP i 2001, hvorefter det vil stige en anelse til 0,3 % af BNP i 2002. Budgetstrategien i 2000-opdateringen for perioden frem til 2005 bygger på store overskud på primærbalancen på over 6 % af BNP om året. Den vigtigste tilpasningsfaktor forventes at blive kontrollen med de reale primære udgifter efter en ikke-eksplicit norm, der begrænser stigningen til 1,5 % af BNP om året i reale termer i Enhed I (forbundsregeringen og socialsikringen). Fremskrivningen af den offentlige gældskvote udviser et fald fra 110,6 % af BNP i 2000 til 101,4 % af BNP i 2002. På den baggrund og i betragtning af at Belgien deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. opnå et budgetoverskud på 0,2 % af BNP, jf. fremskrivningerne for 2001 i det opdaterede stabilitetsprogram fra 2000, selv i tilfælde af en langsommere vækst i det reale BNP end forventet
- ii. fastholde, inden for rammene af budgettet for 2002, den årlige stigning i de primære udgifter inden for grænsen på 1,5 % i faste priser i Enhed I, hvorved det vil være muligt at opfylde de budgetpolitiske målsætninger, navnlig et primært overskud på over 6 % af BNP
- iii. sikre et budgetpolitisk råderum i 2002 og derefter, der er i overensstemmelse med 2000-opdateringen af stabilitetsprogrammet og reglen om en stigning på højst 1,5 % i de reale

udgifter, og benytte alle ekstra offentlige indtægter, der måtte følge af en bedre real BNP-vækst end forventet, til at nedbringe gælden

- iv. imødegå de budgetmæssige konsekvenser af befolkningens aldring ved i god tid at gennemføre en reform af pensionssystemet og ved i den næste opdatering af stabilitetsprogrammet at specificere de budgetressourcer, der årligt vil blive afsat til den såkaldte "aldringsfond".

Arbejdsmarkedet

Arbejdsmarkedssituationen i Belgien blev forbedret yderligere i 2000, hvor arbejdsløsheden faldt til 8,7 %. Regeringen bevæger sig i retning af at indføre en "aktiv velfærdsstat" kendetegnet ved bl.a. en gradvis overgang fra passive politikker til en forebyggende og mere aktiv tilgang til arbejdsmarkedsspørgsmål. Belgien har taget initiativ til at bekæmpe ledighedsfælder. Afhængigheden af sociale ydelser er imidlertid fortsat forholdsvis høj på visse dele af arbejdsmarkedet. Den stigende ældrekvote og de nye tegn på flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet nødvendiggør nye foranstaltninger, der kan mobilisere den ubeskæftigede del af den potentielle arbejdsstyrke og dermed øge beskæftigelseskvoten og erhvervsfrekvensen. Dette udgør en af de største udfordringer på det belgiske arbejdsmarked, der er kendetegnet ved en forholdsvis lav samlet beskæftigelsesfrekvens (60,9 %), navnlig blandt ældre arbejdstagere (kun 24 % for gruppen mellem 55 og 64 år). Der er fortsat store geografiske forskelle i arbejdsløsheden, hvilket tyder på, at mobiliteten på arbejdsmarkedet og lønflexibiliteten er utilstrækkelig. Beskatningen af arbejdskraft er fortsat er blandt de højeste i EU, men de skattelettelser, der indgår i den nye skattereformpakke, forventes gradvist at mindske beskatningen i årene fremover. På

den baggrund bør Belgien sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelses hensettingerne og fokusere på følgende:

- i. gennemføre yderligere reformer af skattesystemet og de sociale ydelser med udgangspunkt i tidligere undersøgelser, således at det kan betale sig at arbejde og således, at ældre personer tilskyndes til at fortsætte med at arbejde eller genindtræde på arbejdsmarkedet samt revurdere de højere ydelser og den særlige status for ældre ledige (på over 50 år), der er fritaget for aktiv jobsøgning
- ii. fjerne hovedforhindringerne for mobilitet på arbejdsmarkedet og tilskynde arbejdsmarkedets parter til at acceptere lønaftaler, der i højere grad tager hensyn til produktivitet og lokale arbejdsmarkedsforhold, dog uden at sætte løntilbageholdenheden over styr
- iii. styrke fleksibiliteten på arbejdsmarkedet yderligere i samarbejde med arbejdsmarkedets parter ved at slække på vilkårene for tidsbestemte og midlertidige ansættelseskontrakter og ved også at gøre arbejdstidsreglerne mere fleksible, idet det samtidig sikres, at enhver nedsættelse af arbejdstiden ikke får negative konsekvenser for enhedslønoms kostningerne og udbuddet af arbejdskraft.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Belgien er en lille åben økonomi med stærk konkurrence på varemarkederne, hvilket har bidraget til en relativt høj arbejdskraftproduktivitet i fremstillingssektoren og relativt lave priser for et land med en levestandard som den belgiske. Liberaliseringen af telekommunikationssektoren skrider fremad, og der er blevet taget adskillige skridt til at fremme den videnbaserede økonomi.

Konkurrenceproblemer gør sig imidlertid fortsat gældende inden for visse tjenestesektorer. Liberaliseringen af energisektoren er ikke så langt fremme. Man har bebudet, at der vil blive taget skridt til at lette regelbyrden for erhvervslivet, og at der vil blive gennemført reformer inden for den offentlige forvaltning, men antallet af konkrete foranstaltninger har hidtil været meget begrænset. På den baggrund bør Belgien fokusere på følgende:

- i. skærpe konkurrencen inden for transport og distribution af gas og el og oprette uafhængige enheder til forvaltning af transportnetværk inden for disse sektorer for at sikre ikke-diskriminerende netadgang. Belgien bør sikre, at den planlagte reform på jernbaneanrådet kommer til at øge effektiviteten og servicekvaliteten og mindske behovet for driftsstøtte
- ii. skabe større åbenhed om forholdet mellem den offentlige og private sektor på lokalt plan og provinsplan, navnlig om den rolle, som kommunerne og deres fælles selskaber ("intercommunale/intercommunaal") spiller inden for forskellige sektorer, såsom energi eller bankvirksomhed, alt sammen for at undgå konkurrencefordrejninger og interessekonflikter
- iii. lette og forenkle de administrative byrder for erhvervslivet.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkedene i Belgien udvikler sig fortsat. Aktiemarkedet er blevet mere internationalt integreret efter fusionen i 2000 mellem aktiebørserne i Bruxelles, Paris og Amsterdam. Banksystemet er blevet transformeret tilsvarende gennem en række internationale og indenlandske fusioner og virksomhedsovertagelser de seneste år. Der har været kraftig vækst på markedet for risikovillig kapital, en vækst kendetegnet ved ikke blot betydelige venturekapitalinvesteringer i forhold til BNP, men også en betydelig grad af intervention fra den offentlige sektors side. En videreudvikling af markedet for risikovillig kapital vil ikke desto mindre være ønskværdig, og det gælder navnlig det private vis-a-vis det offentlige venturekapitalmarked. Effektiviteten i den finansielle sektor skulle blive styrket af en række lovgivningsmæssige tiltag, som foreslås gennemført for at forbedre corporate governance. På den baggrund bør Belgien fokusere på følgende:

- i. videreudvikle venturekapitalmarkedet ved at lempe de kvantitative begrænsninger på institutionelle aktieinvesteringer og ved at gøre skattereglerne mere fordelagtige for investeringer og iværksættervirksomhed, idet sidstnævnte også kan fremmes ved at revidere konkurslovgivningen
- ii. sikre, at tilsynsordningerne på tværs af sektorer og landegrænser følger med udviklingen inden for det finansielle system.

2. DANMARK

Efter en økonomisk vækst på næsten 3 % i 2000, der især blev ledet af dynamiske investeringer og en kraftig udenlandsk efterspørgsel, forventes den økonomiske vækst at aftage noget til en anelse over 2 % i 2001. Mens både det private og offentlige forbrug igen forventes at vokse i forhold til sidste år, vil denne udvikling sandsynligvis blive mere end opvejet af en langt mindre stigning i investeringer. Skønt væksten på eksportmarkedene forventes at aftage i 2001, vil den usædvanligt store stigning i importen i 2000, der delvis hang sammen med det store importindhold i maskininvesteringer og eksporten, sandsynligvis svinde ind. Nettoeksportens bidrag til væksten forventes derfor at stige i 2001. I 2002 skønnes den økonomiske aktivitet at stige til omkring 2,5 %, primært som følge af et vedholdende opsving i det private forbrug.

Den danske økonomis vækstpotentiale kunne forbedres ved at gøre noget effektivt ved følgende problemer: udbuddet af arbejdskraft må forøges, også for at forhindre, at flaskehalsproblemer inden for visse sektorer udløser nye lønstigninger. Konkurrencen inden for flere vigtige sektorer er fortsat utilstrækkelig, og i betragtning af den offentlige sektors størrelse er det vigtigt at tilstræbe et højt effektivitetsniveau inden for denne sektor. En effektiv begrænsning af realvæksten i det offentlige forbrug er også nødvendig, navnlig når henses til de budgetmæssige konsekvenser af den aldrende befolkning.

Budgetpolitik

I 2000 udgjorde det samlede offentlige overskud 2,4 % af BNP, hvilket var højere end forventet ved vedtagelsen af finansloven. Ifølge regeringens egne skøn vil budgetoverskuddet stige til 2,9 % af BNP i 2001 og derefter falde til 2,6 % af BNP i 2002. I 2000-opdateringen af det danske konvergensprogram har Danmark i det store og hele fastholdt en strategi bestående i et moderat fald i de primære udgifter og skattemes andel af BNP. I 2001 forventes begge disse andele imidlertid at stige som følge af et offentligt forbrug, der klart vil overskride målet om en årlig stigning på 1 % i reale termer, og amts- og kommuneskatter, der vil stige med mere end fastsat i de ikke-bindende aftaler indgået med regeringen. Fremskrivningerne tyder på, at de danske offentlige finanser på lang sigt vil kunne bære den finansielle byrde forbundet med stigningen i antallet af ældre. På den baggrund bør den danske budgetpolitik fokusere på følgende:

- i. nøje begrænse den reale stigning i det offentlige forbrug i 2001 til den budgetterede stigning på 1,9 %
- ii. sikre, at de primære udgifter på finansloven for 2002 reduceres til et niveau, der ikke ligger over de 49,5 % af BNP, der blev angivet i 2000-opdateringen af konvergensprogrammet, hvorved det bliver muligt at mindske skattetrykket og samtidig tilvejebringe et budgetoverskud på omkring 2,5 % af BNP
- iii. begrænse den reale stigning i det offentlige forbrug, også på mellemlang sigt, således at skattetrykket kan reduceres frem til 2005 i overensstemmelse med regeringens fremskrivninger i det opdaterede konvergensprogram, men uden at

forringe de offentlige finansers evne til at tilfredsstille den aldrebefolknings behov. Med henblik herpå bør der navnlig søges mere bindende tilsagn fra amter og kommuner, om end deres selvstændighed skal respekteres.

Arbejdsmarkedet

Situationen på det danske arbejdsmarked er blandt de bedste i EU. Danmark har den højeste beskæftigelse på over 76 %, en forholdsvis lav arbejdsløshed på 4,7 % og har høstet gode resultater med aktive arbejdsmarkedspolitikker. Desuden er kriterierne for ret til forskellige sociale ydelser blevet strammet for at øge udbuddet af arbejdskraft, bl.a. gennem ændringen af efterlønsordningen i 1996 og 1999 og ændringen af førtidspensionsordningen, der vil blive gennemført i 2003. Udbuddet af arbejdskraft har imidlertid stagneret de seneste år, og det vil blive indskrænket yderligere som følge af bl.a. den ekstra uges årlig ferie, der blev aftalt i den private sektor i 2000. Begrænsningen i udbuddet af arbejdskraft forventes at fortsætte på både kort og længere sigt, trods bestræbelserne på at øge integrationen af indvandrere på arbejdsmarkedet. Udbuddet af arbejdskraft kunne forøges gennem reformer af skattesystemet og de sociale ydelser, således at samspillet mellem beskatning og sociale ydelser bliver mere beskæftigelsesfremmende. På den baggrund bør Danmark sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelses hensstillingerne og fokusere på følgende:

- i. sænke den samlede beskatning af arbejdskraft i de kommende år, navnlig ved at sænke den høje effektive marginalskat på lav- og mellemindkomster og ændre reglerne for tildeling af forskellige sociale ydelser, så det kan betale sig at arbejde.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Den danske økonomi er mindre udsat for international konkurrence end andre små medlemsstater. Det kan være en af årsagerne til den utilstrækkelige konkurrence på en række produktmarkeder og de forholdsvis høje forbrugerpriser. I de seneste år er markedet for offentlige indkøb i Danmark blevet åbnet mærkbart mere op, og leveringen af offentlige tjenester er blevet effektiviseret. Konkurrencepolitikken er også blevet styrket med indførelsen af fusionskontrol og reglerne om håndhævelse af traktatens artikel 81 og 82. Trods F&U-udgifter, der ligger over EU-gennemsnittet, kan Danmark ikke måle sig med de øvrige nordiske lande, delvis på grund af lavere F&U-udgifter inden for erhvervslivet og ringere kommercialiseringsresultater. Der er blevet udformet en ny erhvervspolitisk strategi for at fremme forskningen og udviklingen i Danmark. På den baggrund bør Danmark fokusere på følgende:

- i. styrke håndhævelsen af konkurrencereglerne inden for de industrigrene, hvor konkurrencen er utilstrækkelig
- ii. forbedre vilkårene for konkurrence inden for offentlige indkøb og øge konkurrencepresset inden for tilrådgivningsstillelse af offentlige tjenester på lokalt plan gennem benchmarking og øget anvendelse af offentlige udbud.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkederne i Danmark har udviklet sig under indflydelse af regeringens politikker, der har fokuseret på en styrkelse af det finansielle tilsyn, forbedring af konkurrencevilkårene for finansielle virksomheder og større åbenhed på markederne. For at fremme udviklingen på aktiemarkedet har Danmark lempet de kvantitative restriktioner på pensionsfondes aktiebeholdninger, således at 70 % af deres investeringer nu må bestå i investeringer i aktier, dog under overholdelse af et såkaldt "prudent man"-princip. Danmark har forbedret skattebehandlingen af medarbejderaktieordninger og ændret lovgivningen vedrørende investeringsfonde ved at indføre "small cap"-investeringsfonde (særlige innovationsfonde, der er rettet mod små og innovative virksomheder). Investeringerne i venturekapital er blevet fordoblet siden 1998, men er fortsat små

sammenlignet med andre markeder. Der bør derfor gøres en ekstra indsats for at udvikle venturekapitalmarkedet. Reguleringen af den finansielle sektor vil blive samlet i en enkelt lovpakke, og tilsynsreglerne vil blive strømlinet. Med den stigende fusionsaktivitet blandt store finansielle institutter i det nordiske område har de danske tilsynsmyndigheder indgået en samarbejdsaftale med deres finske og svenske (og norske) kolleger for at sikre et effektivt finansielt tilsyn med sådanne grænseoverskridende institutter. På den baggrund bør Danmark fokusere på følgende:

- i. videreudvikle venturekapitalmarkedet ved at gøre skattereglerne mere fordelagtige for investeringer og iværksættervirksomhed, idet sidstnævnte også kan fremmes ved at revidere konkurslovgivningen.

3. TYSKLAND

Efter en ekstraordinær eksportvækst i 2000 synes den økonomiske vækst i Tyskland nu at ville aftage noget på kort sigt, primært fordi den langsommere vækst i verdensøkonomien vil mindske eksportfremgangen. En større indenlandsk efterspørgsel forventes at kompensere for en del af det faldende eksterne bidrag til væksten og bliver hoveddrivkraften bag den tyske økonomi. Det private forbrug faldt sidste år som følge af højere importpriser og stigende oliepriser, men det vil stige igen, nu hvor denne prisudvikling går i den anden retning. Det private forbrug vil få et ekstra skub opad takket være væksten i beskæftigelsen og gennemførelsen af tredje fase af indkomstskattereformen den 1. januar 2001. Samtidig forventes investeringerne i maskiner at forblive robuste som følge af en høj kapacitetsudnyttelsesgrad. I henhold til fremskrivningerne foretaget af Kommissionens tjenestegrene vil BNP-væksten derfor sandsynligvis falde til omkring 2¼ % i 2001, mens den i 2002 vil stige en anelse igen til lige over 2½ %. Disse vækstrater forventes også fremover at resultere i stigende beskæftigelse.

Skønt den økonomiske situation i Tyskland har forbedret sig betydeligt sammenlignet med 1990'erne, har Tyskland endnu ikke skabt en stærk endogen vækstproces, og derfor er økonomien sårbar over for eksterne chok. Selv om de seneste indkomst- og selskabsskattereformer har haft en positiv effekt, synes den økonomiske dynamik at blive bremset af stivheder, navnlig på arbejdsmarkedet. Mens den samlede løntilbageholdenhed har forbedret Tysklands konkurrenceevne de seneste år, er enhedslønomskostningerne fortsat forholdsvis høje i de nye delstater, hvor arbejdsløsheden ofte er dobbelt så høj som landsgennemsnittet, og de er derfor

afhængige af store overførsler fra det tidligere Vesttyskland. Skatte- og overførselssystemet bidrager til det generelle arbejdsløshedsproblem, da den relativt høje marginalskat kombineret med tabet af sociale ydelser kan fange de lavtlønnede i en ledighedsfælde. Uden reformer på arbejdsmarkedet og ændringer af overførselsmekanismerne er der risiko for, at vækstraterne i Tyskland vil forblive afdæmpet.

Budgetpolitik

Sidste år nåede Tyskland sit mål for konsolideringen, idet underskuddet, ekskl. UMTS-indtægter, faldt til 1,0 % af BNP (overskud på 1,5 %, når UMTS-indtægter medregnes). Takket være UMTS-indtægterne lykkedes det desuden at sætte ekstra skub i nedbringelsen af gælden. Ifølge 2000-opdateringen af det tyske stabilitetsprogram skulle det offentlige underskud gradvist falde til nul i 2004. Omkring halvdelen af tilpasningen vil kunne tilskrives budgetforbedringer i delstater og kommuner. Nedbringelsen af underskuddet vil primært blive tilvejebragt gennem udgiftsreduktioner, mens skattetrykket skulle falde. Ifølge det opdaterede stabilitetsprogram forventes der imidlertid en midlertidig stigning i underskuddet på 1½ % af BNP i 2001 som følge af skattereformen. De offentlige financers bæredygtighed på lang sigt vil blive forbedret i kraft af den pensionsreform, der er undervejs. Der optræder dog stadig langsigtede budgetpolitiske risici, fordi der endnu ikke er blevet fundet en løsning på den stigende ældrekvotes konsekvenser for sundhedsudgifterne og forsørgerbyrden. På den baggrund og i betragtning af at Tyskland deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. begrænse det offentlige underskud til 1½ % af BNP i 2001, hvilket betyder, at væksten i de offentlige udgifter i 2001 skal overholde Finanzplanungsrats fremskrivninger fra november 2000

- ii. fastholde, som led i udarbejdelsen af budgettet for 2002, den planlagte mindskelse af det offentlige underskud til 1 % af BNP, selv hvis den økonomiske vækst i 2001-02 skulle ende med at blive lavere end forventet i det opdaterede stabilitetsprogram fra oktober 2000, for derved at sikre, at den mellemsigtede målsætning om et budget i balance i 2004 kan opfyldes. I tilfælde af højere skatteindtægter end forventet bør disse anvendes til at reducere underskuddet med mere end oprindeligt planlagt
- iii. styrke, fra 2001 og fremefter, den budgetpolitiske koordinering på tværs af de forskellige regeringsniveauer ved at udvide Finanzplanungsrats rolle og eventuelt indgå en national stabilitetspagt
- iv. fortsætte gennemførelsen af pensionsreformen og i 2001 påbegynde udformningen af reformer af sundhedssektoren og plejeforsikringsordningerne, herunder langstidsplejeordningerne for de ældre, alt sammen for at sikre, at de offentlige finanser forbliver bæredygtige på lang sigt.

Arbejdsmarkedet

Forbedringen af arbejdsmarkedssituationen fortsatte i 2000. Væksten i beskæftigelsen accelererede, idet jobskabelsen voksede i et tempo, som landet ikke havde oplevet de sidste ti år. Arbejdsløsheden faldt til 8,1 %. Den samlede forbedring har endnu ikke nået

den østlige del af landet, hvor beskæftigelsen faldt endnu mere og ledigheden forblev forholdsvis uændret på 16,7 %. I forbindelse med den seneste skattereform blev der taget skridt til at sænke skattetrykket på arbejdskraft. Pensionsreformpakken er endnu ikke kommet gennem andenkammeret, men pensionsbidragene blev alligevel sænket en anelse i 2000. Den kombinerede effekt af skatte- og overførselssystemet kan imidlertid stadig afholde potentielle arbejdstagere i at søge arbejde. Det tyske arbejdsmarked er kendetegnet ved en forholdsvis høj grad af regulering.

De aktive arbejdsmarkedsprogrammer synes navnlig i landets østlige del at være utilstrækkelige til at reintegrere de arbejdsløse på arbejdsmarkedet og anvendes ofte forkert som et socialpolitisk redskab. De store regionale forskelle i ledigheden viser, at der er behov for en yderligere indsats for at øge mobiliteten og indføre mere fleksible lønforhold. På den baggrund bør Tyskland sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelseshestillingerne og fokusere på følgende:

- i. målrette de aktive arbejdsmarkeds politikker, således at de i højere grad tilgodeser de grupper, der har størst risiko for at ende i langtidsarbejdsløshed, og sikre, at efteruddannelses tilbudene matcher efterspørgslen på arbejdsmarkedet. De aktive arbejdsmarkeds politikker bør gøres mere effektive, navnlig i de nye delstater. Løndannelsesprocessen bør fortsat tilskyndes til at tage bedre hensyn til produktivitet og lokale arbejdsmarkedsforhold
- ii. supplere indkomstskattereformen med andre reformer af skatte- og overførselssystemet, således at det kan betale sig at arbejde. Der bør tages yderligere skridt til at mindske de fortsat for høje indirekte lønomkostninger, navnlig for lavtlønnet arbejdskraft

- iii. tilstræbe, eventuelt som led i den såkaldte "alliance for job", mere fleksible ansættelseskontrakter, en mere fleksibel arbejdstilrettelæggelse og bedre vilkår for livslang læring.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

De tyske produktmarkeder er åbne for international konkurrence. Produktivitetsniveauet ligger omkring EU-gennemsnittet, men det relative prisniveau ligger en anelse over, hvad man kunne forvente i et land med en levestandard som den tyske. Tyskland har taget adskillige skridt til at forbedre den måde, hvorpå produktmarkederne fungerer, hvilket har forbedret erhvervsklimaet. Navnlige er der blevet gjort fremskridt i retning af at forbedre vilkårene for konkurrence inden for de liberale erhverv og håndværksfagene. Desuden er skattereformen, strømledningen af erhvervsstøtteordningerne og liberaliseringen af telekommunikationssektoren begyndt at få en positiv effekt. Elmarkedet er også blevet liberaliseret, og der er blevet indført et system med forhandlet tredjepartsadgang til elnettet. Der er imidlertid stadig store regionale forskelle mellem priserne for netadgang. Gasdirektivet er endnu ikke blevet gennemført fuldt ud i tysk lovgivning, hvilket lægger hindringer i vejen for indførelse af konkurrence. Statsstøtten er jævnt faldende, men ligger stadig over EU-gennemsnittet. Nogle offentlige myndigheder holder sig stadig ikke tilstrækkeligt nøje til reglerne for offentlige indkøb. Den økonomiske vækst i de nye delstater er blevet holdt nede som følge af bl.a. en underudviklet erhvervsservicesektor og mangel på innovativ kapacitet. Informationsteknologien trænger hurtigt frem, og der er blevet taget skridt til at hindre, at der opstår en IT-kløft. Der er

opstået en alvorlig mangel på IT-medarbejdere. På den baggrund bør Tyskland fokusere på følgende:

- i. omlægge de videregående uddannelser og mindske manglen på IT-personale gennem uddannelse og efteruddannelse
- ii. skærpe konkurrencen på produktmarkederne ved at gøre markedet for offentlige indkøb mere åbent, ved at fortsætte den gradvise mindskelse af statsstøtten og ved at mindske reguleringen af de liberale erhverv og håndværksfagene yderligere
- iii. mindske de store regionale forskelle mellem priserne for anvendelse af lokale eldistributionsnet og oprette en særskilt regulerende myndighed på energiområdet.

Kapitalmarkeder

Tyskland har truffet adskillige foranstaltninger for at forbedre lovrammerne for kapitalmarkederne. Det kan især nævnes, at der vil blive fremlagt et udkast til fjerde lov om fremme af de finansielle markeder ("Finanzmarktförderungsgesetz") i juni 2001. Loven forventes gennemført i 2002 og tager sigte på at deregulere børsområdet, forbedre reglerne vedrørende børsmanipulation og skabe større retssikkerhed omkring futures. Desuden har Tyskland bebudet en reform af sin lovgivning om finansielle tjenesteydelser, idet det vil oprette en fælles forbundstilsynsmyndighed for bank-, forsikrings- og værdipapirsektoren, der skal håndtere udfordringerne forbundet med den tiltagende integration af de finansielle markeder. Der er blevet taget skridt til at rationalisere og forenkle programmer, der

tager sigte på at stille risikovillig kapital til rådighed for små og mellemstore virksomheder og start-ups. Mere generelt forventes selskabsskattereformen og den foreslåede pensionsreform at sætte yderligere skub i kapitalmarkederne, og der er blevet fremsat et forslag til lov om overtagelsestilbud. Der er blevet nedsat et ekspertudvalg, som skal udforme en adfærdskodeks for corporate governance, og der er blevet vedtaget en lov, som skal lette noteringen af navneaktier. På den baggrund bør Tyskland fokusere på følgende:

- i. videreudvikle venturekapitalmarkedet ved at gøre skattereglerne og andre bestemmelser mere fordelagtige for investeringer og iværksættervirksomhed.

4. GRÆKENLAND

Den økonomiske aktivitet var livlig i Grækenland i 2000, og den forventes at blive endnu stærkere i 2001 og 2002. Det reale BNP forventes således at stige til 4,8 % i 2002. Den stærke indenlandske efterspørgsel vil hovedsagelig blive båret af investeringer. Navnlig forventes investeringerne i byggeri at accelerere som følge af forberedelserne til De Olympiske Lege i 2004. Desuden skulle faldet i renteniveauet, der tilskrives deltagelsen i euroområdet, sætte ekstra skub i den økonomiske aktivitet. Der forventes en forværring af betalingsbalancens løbende poster som følge af dels den kraftige vækst i importen forårsaget af den store indenlandske efterspørgsel, dels afmatningen på eksportmarkederne for varer. Forbrugerpriserne accelererede i 2000 og nåede op på 4,2 % i december. I takt med de faldende importpriser forventes inflationen at aftage i 2001 og 2002. Der hersker imidlertid en betydelig risiko for overophedning som følge af den livlige økonomiske aktivitet og lempelsen af de monetære vilkår. Stigningen i den økonomiske aktivitet vil bidrage til gradvist at forbedre situationen på arbejdsmarkedet, men arbejdsløsheden forventes at forblive høj.

Der kan stadig være risiko for inflationspres i 2001, således at der skal træffes stabiliserende foranstaltninger. Navnlig budgetpolitikken vil kunne anvendes som økonomisk instrument til at dæmpe inflationspresset. Lønudviklingen vil også være vigtig i denne henseende. Der er også behov for at fortsætte budgetkonsolideringen for at nedbringe den høje offentlige gældskvote og forberede landet på de langsigtede udfordringer, der følger af den stigende ældrekvote. Det er fortsat vigtigt at gennemføre strukturreformer på arbejds-, produkt- og kapitalmarkederne med henblik på at øge produktiviteten, fremme jobskabelsen og forbedre landets konkurrenceevne over for udlandet.

Budgetpolitik

I 2000 blev det offentlige underskud reduceret til 0,9 % af BNP fra 1,8 % af BNP i 1999. Ifølge stabilitetsprogrammet fra 2000 forventes den offentlige saldo at vende til et overskud i 2001 og 2002 på henholdsvis 0,5 % og 1,5 % af BNP. Programmets budgetfremskrivninger bygger på forventninger om en høj vækst i det reale BNP på omkring 5 % begge år. Budgetstrategien tager sigte på at opnå et stort overskud på primærbalancen på omkring 7 % af BNP i 2001 og 2002 og udnytte fordelene ved de faldende rentebetalinger i takt med det faldende renteniveau og den faldende gældskvote. Ifølge programmet forventes der imidlertid først et større fald i de løbende offentlige primære udgifter i 2002. På den baggrund og i betragtning af at Grækenland deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. sikre, at budgetmålet for 2001 på et overskud på 0,5 % af BNP opfyldes. Det kan være nødvendigt at stramme budgetgennemførelsen i 2001, hvis der fortsat er risiko for inflationspres
- ii. fastholde, i budgettet for 2002, en budgetstilling, der er klart rettet mod prisstabilitet. Med henblik herpå er det nødvendigt at opfylde målsætningen om et overskud på primærbalancen på 7 % af BNP, som navnlig kan tilvejebringes gennem en hurtig nedskæring af de offentlige løbende primære udgifter ved hjælp af klare og bindende udgiftsmål
- iii. fortsætte reformen af den offentlige sektor og indskrænke den på mellemlang sigt med det formål at forbedre økonomiens konkurrenceevne og lette presset på de offentlige finanser

iv. fremskynde reformen af socialsikringsystemet for at sikre, at det kan overleve på lang sigt. Navnlig bør der i 2001 gennemføres en reform af pensionssystemet for at ruste landet mod de udfordringer, som den stigende ældrekvote fører med sig.

Arbejdsmarkedet

Efter et fald i beskæftigelsen i 1999 trods stærk økonomisk vækst steg beskæftigelsen med 1,2 % i 2000, og arbejdsløsheden faldt dermed. Trods denne positive udvikling er arbejdsmarkedet i Grækenland stadig kendetegnet ved en lav beskæftigelseskvote (55,4 % i 2000), stor ledighed og en betydelig segmentering, jf. den store arbejdsløshed blandt kvinder og unge. En række nylige foranstaltninger har taget sigte på at forbedre arbejdsmarkedssituationen, herunder ændringer af visse skatter og sociale ydelser og vedtagelse af en ny vidtrækkende pakke af arbejdsmarkedsforanstaltninger. Desuden fortsætter implementeringen af aktive arbejdsmarkedsprogrammer og moderniseringen af den offentlige arbejdsformidling. Trods de seneste initiativer udviser arbejdsmarkedet stadig en række stivheder, herunder komplicerede og tunge regler, en utilstrækkelig decentralisering af lønforhandlinger og alvorlige fordrejninger af arbejdsincitamentet som følge af skattesystemet og de forskellige sociale ydelser. Desuden synes uddannelsessystemet ikke i tilstrækkelig grad at tilbyde de færdigheder, der er behov for på arbejdsmarkedet. På den baggrund bør Grækenland sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelses hensstillingerne og fokusere på følgende:

- i. gennemføre de seneste arbejdsmarkedsreformpakker fuldt ud og bygge videre herpå ved navnlig at lempe de restriktive regler om jobsikkerhed
- ii. fjerne de værste af de fordrejninger, der følger af arbejdskraftbeskatningen og pensionsrettigheder, således at tilskyndelserne til at arbejde forbedres, navnlig inden for den formelle sektor
- iii. sikre, at lønningerne i højere grad afspejler produktivitet og lokale arbejdsmarkedsforhold, navnlig ved at gøre det praktisk muligt at indføje såkaldte opt-outs i de territoriale beskæftigelsespagter
- iv. øge investeringerne i og forbedre uddannelses- og efteruddannelsessystemet for at forbedre arbejdsstyrkens færdigheder.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Grækenland er kun i forholdsvis ringe grad integreret i EU's produktmarkeder, ikke mindst på grund af landets geografiske placering. Arbejdsproduktiviteten stiger, men ligger fortsat under EU-gennemsnittet. Prisniveauet ligger under EU-gennemsnittet, men over, hvad man kunne forvente i et land med en levestandard som den græske. Reformerne på produktmarkedene fortsætter, men i et forholdsvis langsomt tempo. Der er blevet gjort fremskridt med færdiggørelsen af de lovgivningsmæssige og institutionelle rammer for liberaliseringen af netindustrier, men liberaliseringstempoet er fortsat langsomt, navnlig inden for gasektoren og søtransport. I 2000 fortsatte privatiseringen af statsejede virksomheder, men i et noget mindre energisk tempo end i de foregående år, og der blev taget skridt til at fremme start-ups. Grækenland er fortsat det land i EU, der halter mest bagefter med

gennemførelsen af lovgivningen knyttet til det indre marked, og det har kun gjort få fremskridt i retning af at forbedre erhvervs klimaet. Trods de seneste års hastige stigning i IT-investeringer og i udbredelsen af IT er Grækenland stadig noget bagud med udviklingen af et videnbaseret samfund. På den baggrund bør Grækenland fokusere på følgende:

- i. lette regelbyrden og den administrative arbejdsbyrde, der påhviler erhvervs livet, øge effektiviteten i den offentlige sektor og gøre selskabsskattereglerne mere sammenhængende
- ii. tage yderligere skridt til at øge udgifterne til F&U
- iii. fortsætte udbredelsen af IT og elektronisk handel
- iv. fremskynde gennemførelsen af lovgivningen knyttet til det indre marked, navnlig lovgivningen vedrørende offentlige indkøb
- v. fremskynde den bebudede liberalisering af gassektoren og søtransportsektoren og øge konkurrencen mellem de allerede liberaliserede forsyningsselskaber.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkederne i Grækenland er fortsat i hastig udvikling, en udvikling, der hjælpes på vej af forbedringen i de lovgivningsmæssige rammer og markedsinfrastrukturene. Mere specifikt er udviklingen af venturekapitalmarkedet blevet tilgodeset af det nye aktiemarked for små og mellemstore virksomheder, oprettelsen af en fond til fremme af startfase-investeringer i små og mellemstore virksomheder samt nye lettelser af skatten på kapitalgevinster. Ikke desto mindre vil en videreudvikling af venturekapitalmarkedet være ønskelig. Privatiseringer øger konkurrencen inden for den indenlandske banksektor. Ændringer af banksystemets struktur og den gradvise finansielle integrering med resten af EU betyder, at samarbejdet mellem tilsynsmyndigheder på tværs af sektorer og landegrænser spiller en stigende rolle. På den baggrund bør Grækenland fokusere på følgende:

- i. videreudvikle venturekapitalmarkedet ved at lempe de kvantitative begrænsninger på institutionelle aktieinvesteringer og ved at gøre skattereglerne mere fordelagtige for investeringer og iværksættervirksomhed, idet sidstnævnte også kan fremmes ved at revidere konkurslovgivningen
- ii. sikre, at tilsynsarrangementerne på tværs af sektorer og landegrænser holder trit med udviklingen inden for det finansielle system.

5. SPANIEN

BNP-væksten fortsatte i et solidt tempo i 2000, men begyndte tydeligvis at aftage i årets anden halvdel som følge af en afmatning i den indenlandske efterspørgsel, der dog blev delvist opvejet af et positivt eksternt bidrag. Udsigterne for 2001 og 2002 tyder på en svagere, men mere afbalanceret vækst. I 2001 forventes den indenlandske efterspørgsel at falde yderligere ledsaget af en indsnævring af underskuddet over for udlandet og lavere inflation. I 2002 forventes BNP-væksten igen at rette sig en anelse, primært takket være en opgang i det private forbrug som følge af en stigning i den disponible realindkomst, der igen skyldes en mere favorabel prisudvikling og en støt stigning i beskæftigelsen.

Skønt arbejdsløsheden fortsatte med at falde i 2000, hersker der stadig arbejdsmarkedsproblemer i Spanien. Næsten en tredjedel af alle ansatte er ansat på tidsbestemte kontrakter. Der optræder fortsat store regionale forskelle i beskæftigelsen. Desuden var prisudviklingen i 2000 værre end forventet, hvilket skyldtes både udviklingen på markederne for de mere volatile varer (energi og uforarbejdede fødevarer) og en stigning i den underliggende inflation. Den finanspolitiske konsolidering forventes at fortsætte på mellemlang sigt i overensstemmelse med prognosen i 2001-opdateringen af stabilitetsprogrammet, men der er behov for en mere målrettet indsats for at tackle de budgetmæssige konsekvenser af stigningen i ældrekvoten. Endelig skal der i forbindelse med udformningen af den økonomiske politik tages hensyn til behovet for at udvikle et videnbaseret samfund med henblik på at forbedre de mellemsigtede udsigter for den spanske økonomi.

Budgetpolitik

I 2000 blev der registreret et offentligt underskud på 0,3 % af BNP, hvilket var 0,9 procentpoint lavere end i 1999. Ifølge 2001-

opdateringen af stabilitetsprogrammet forventes den offentlige saldo at være i balance i 2001 og udvise et overskud på 0,3 % af BNP i 2004. Den finanspolitiske strategi, der er beskrevet i opdateringen, er uændret i forhold til strategien i de to forudgående programmer. Den bygger på en begrænset vækst i de løbende primære udgifter, hvilket åbner mulighed for en forøgelse af de offentlige investeringer og en lettelse af skattetrykket efter 2002. Grundet Spaniens særlige demografiske profil og de deraf følgende uheldige budgetmæssige konsekvenser af den voksende ældrekvote giver spørgsmålet om de offentlige financers bæredygtighed anledning til bekymring. På den baggrund og i betragtning af at Spanien deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. tilvejebringe en budgetsaldo i balance i 2001, jf. det opdaterede stabilitetsprogram, navnlig ved at begrænse de løbende primære udgifter. Landet bør ligeledes være rede til at stramme finanspolitikken for at modvirke et nyt inflationspres
- ii. udforme et budget for 2002, der mindst bygger på målet i 2001-opdateringen af stabilitetsprogrammet, og hvortil overføres eventuelt bedre end forventede 2001-resultater. Det bør desuden tage højde for, at der kan blive behov for at modvirke inflationspres. Spanien bør endvidere sikre, at den for 2002 planlagte finanspolitiske reform bliver udbudsorienteret og ikke bringer stabilitetsprogrammets budgetmålsætninger i fare
- iii. forøge reserven i den offentlige pensionsfond, der blev oprettet med finansloven i 2000, til mindst 1 % af BNP i 2004, jf. den seneste opdatering af stabilitetsprogrammet. Desuden bør Spanien allerede i 2001 gennemføre en grundig revision af det offentlige pensionssystem for at sikre dets bæredygtighed.

Arbejdsmarkedet

Situationen på arbejdsmarkedet har forbedret sig markant i Spanien de seneste år med en kraftig vækst i beskæftigelsen og et skarpt fald i arbejdsløsheden fra 24 % i 1994 til 14 % i 2000. Ikke desto mindre lider landet under en meget høj strukturel arbejdsløshed med alvorlige regionale forskelle og en meget lav beskæftigelsesfrekvens, navnlig blandt kvinder (40,3 % i 1999). Blandt de største strukturelle problemer kan nævnes den manglende tilpasning af arbejdsomkostningerne til produktivitet og lokale arbejdsmarkedsforhold samt den manglende mobilitet på arbejdsmarkedet, der bl.a. skyldes stivheder på boligmarkedet og visse regionale sociale ordninger. En række nyligt fremsatte forslag om ændring af ansættelseskontrakter kan måske bidrage til at overkomme stivhederne på dette område, men erfaringerne fra tidligere reformer tyder på, at meget afhænger af den praktiske implementering af ændringerne. Mens udgifterne til aktive arbejdsmarkedspolitikker er vokset betydeligt de seneste år, er der øjensynligt blevet lagt mindre vægt på at sikre, at foranstaltningerne rent faktisk er effektive, således at de kan bidrage til at nedbringe langtidsarbejdsløsheden yderligere. På den baggrund bør Spanien sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelses hensstillingerne og fokusere på følgende:

- i. tilskynde til en reform af løndannelsen for at tage bedre hensyn til produktivitet og lokale arbejdsmarkedsforhold og mindske hindringerne for mobilitet på arbejdsmarkedet, bl.a. ved at forbedre den måde, hvorpå boligmarkedet fungerer, og ændre regionale sociale ordninger
- ii. øge investeringerne i og forbedre uddannelses- og efteruddannelsessystemet og sikre, at de aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger er effektive og matcher behovene hos de personer,

der har størst risiko for at blive langtidsarbejdsløse, og behovene på arbejdsmarkedet

- iii. tage skridt til, i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, at tilvejebringe en passende balance mellem fleksibilitet og jobsikkerhed ved på effektiv vis at gennemføre de nyligt godkendte ansættelseskontraktreformer, således at der hurtigt kan gøres fremskridt i retning af at mindske andelen af tidsbestemte ansættelseskontrakter, udbrede brugen af deltidsansættelse og øge beskæftigelsesfrekvensen blandt kvinder.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Skønt Spanien blev stadig mere integreret i de europæiske varemærker i 1990'erne, er landets økonomi fortsat mindre åben end økonomien i andre store medlemsstater. Arbejdskraftens produktivitet er også relativt lav. I 2000 traf Spanien en række foranstaltninger for at forbedre den måde, hvorpå landets produktmarkeder fungerer. Gennemførelsen af lovgivningen knyttet til det indre marked og liberaliseringen af telekommunikations- og energimarkedene er blevet fremskyndet. EU's regler vedrørende offentlige indkøb er blevet håndhævet mere effektivt, og der ydes mindre statsstøtte. Der er blevet taget nye skridt til at mindske erhvervslivets og især små og mellemstore virksomheders relativt tunge administrative arbejdsbyrde. For at tackle problemet med de lave F&U-investeringer har Spanien lanceret en treårig national plan for forskning og udvikling samt innovation. De offentlige udgifter til uddannelse er imidlertid også relativt lave sammenlignet med andre EU-lande, og internetudbredelsen er den næstlaveste i EU. På den baggrund bør Spanien fokusere på følgende:

- i. forbedre befolkningens grundlæggende IT-færdigheder og øge udbuddet af højt kvalificerede forsknings- og IT-medarbejdere
- ii. gå videre med forenklingen af de forskellige regler og forskrifter for små og mellemstore virksomheder.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkederne i Spanien har været præget af omfattende privatiseringer, og der er blevet taget skridt til at åbne markederne mere op. Effektiviteten på markedet er i bedring takket være konsolideringen af adskillige nationale clearing- og

afregningssystemer til værdipapirer. Der foregår også en konsolidering inden for banksektoren, hvilket har øget rentabiliteten og fremskyndet indførelsen af mere avanceret teknologi. Venturekapitalmarkedet vokser takket være favorable tiltag på skatteområdet og oprettelsen af Nuevo Mercado, men det er stadig underudviklet, især når det gælder startfase-investeringer. Derfor vil foranstaltninger, der kan bidrage til videreudviklingen af dette marked, være nyttige. På den baggrund bør Spanien fokusere på følgende:

- i. videreudvikle venturekapitalmarkedet ved at lempe de kvantitative begrænsninger på institutionelle aktieinvesteringer og ved at gøre skattereglerne mere fordelagtige for investeringer og iværksættervirksomhed, idet sidstnævnte også kan fremmes ved at revidere konkurslovgivningen.

6. FRANKRIG

På trods af en vis nedgang som følge af svagere eksternt efterspørgsel forventes der fortsat solid økonomisk aktivitet i Frankrig: realvæksten i BNP forventes i øjeblikket at ligge lidt under 3 % i både 2001 og 2002. I begge år ses den indenlandske efterspørgsel som den væsentligste faktor bag den solide vækst i aktivitetsniveauet, som begyndte for tre år siden; den negative indflydelse på husholdningernes købekraft, som skyldtes den tidligere stigning i oliepriserne, vil langsomt mindskes, og samtidig vil de skattelettelser, som er planlagt for 2001 og 2002 medvirke til at øge den private efterspørgsel. På baggrund af disse positive udsigter for efterspørgslen forventes fortsat stigning i produktionen. Den øgede økonomiske aktivitet vil kræve endnu mere arbejdskraft, så ledigheden vil fortsat kunne falde kraftigt.

Selv om ledigheden faldt mærkbart i løbet af 2000, ligger den fortsat højt, og løn- og prisudvikling har hidtil været moderat. Der er imidlertid begyndt at opstå flaskehalse på arbejdsmarkedet. Desuden har kapacitetsudnyttelsen i fremstillingssektoren nået et højt niveau historisk set. Selv om denne udvikling endnu ikke ser ud til at begrænse produktionen, udgør den et faresignal, som viser behovet for passende politiske initiativer; hvis den nuværende økonomiske ekspansion skal kunne fortsætte, kræves der bedre betingelser på udbudssiden, herunder større deltagelse på arbejdsmarkedet, et gunstigere investeringsklima og øget konkurrence. Den nuværende makroøkonomiske situation giver også mulighed for at fjerne det offentlige

underskud hurtigere. Dette er særlig hensigtsmæssigt, da man derved forbereder sig på fremtidige finansielle udfordringer, som overvejende skyldes en aldrende befolkning.

Budgetpolitik

I 2000 blev det offentlige underskud mindsket med 0,3 procentpoint til 1,3 % af BNP, hvilket var lavere end det budgetterede underskud for året. Ifølge det opdaterede stabilitetsprogram for 2000 skal underskuddet reduceres yderligere i 2001 og derefter. De offentlige finanser forventes at være tæt på at balancere eller udvise overskud senest i 2004. Grundlaget for den franske budgetstrategi er stram kontrol af de reale offentlige udgifter. Omkring halvdelen af margin ved en sådan stram styring øremærkes til at reducere det offentlige underskud, mens resten bruges til skattelettelser. På længere sigt vil de offentlige finanser komme under større pres på grund af den aldrende befolkning. I 1999 blev der oprettet en offentlig reservepensionsfond for delvis at mindske budgetbyrden ved en aldrende befolkning. På den baggrund og i betragtning af at Frankrig deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. nå et offentligt underskud i 2001 på 1 % af BNP (eksklusive UMTS-indtægter) som angivet i det opdaterede stabilitetsprogram for 2000; derfor skal det sikres, at det reale offentlige forbrug ikke overstiger de budgetterede 1,8 % i 2001
- ii. holde de reale offentlige udgifter i budgettet for 2002 inden for grænsen på 1,6 %, så man sikrer, at målet for det offentlige underskud ifølge det opdaterede stabilitetsprogram for 2000 bliver 0,6 % og

- iii. sørge for, at det bliver en politisk prioritet fra og med 2002 at allokere yderligere marginer til styrkelse af budgettet, så man forbereder sig på økonomiske udfordringer på længere sigt, især presset på de offentlige finanser ved en aldrende befolkning, og at man med det samme påbegynder en omfattende reform af pensionssystemet for at sikre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt.

Arbejdsmarkedet

Den seneste udvikling på det franske arbejdsmarked er fortsat imponerende: i 2000 steg beskæftigelsen med hele 1,9 %, hvilket medvirkede til et klart fald i ledigheden til 9,5 %. Lønudviklingen har også været moderat på trods af tegn på mangel på arbejdskraft i visse sektorer og fag, som formentlig vil blive øget med arbejdstidsnedsættelsen. På trods af den senere tids gode resultater er ledigheden fortsat høj, og beskæftigelsesraten er forholdsvis lav, især blandt ældre arbejdstagere (29 % i 2000). Der er desuden behov for øge arbejdsstyrken, specielt blandt ufaglærte og ældre arbejdstagere. Den høje strukturelle arbejdsløshed skyldes tildels, at der stadig er forhold, der virker hæmmende på arbejdslysten på grund af skatte- og bistandssystemet, selv om der på det seneste er taget initiativer til at mindske ledighedsfælder, samt en forholdsvis stram arbejdsmarkedslovgivning. På denne baggrund bør Frankrig sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelseshestillingerne og fokusere på følgende:

- i. styrke den senere tids reformer af skatte- og bistandssystemet ved at give ældre arbejdstagere øget incitament til at blive ved med at arbejde og ved at fjerne de sidste disincitamentter til at

begynde på del- eller fuldtidsarbejde. I denne forbindelse bør der være særlig fokus på førtidspensionerings- og indkomstgarantiordninger, især for ufaglærte og ældre arbejdstagere

- ii. overvåge de positive og negative konsekvenser af indførelsen af lovgivningen om 35 timers arbejdsuge nøje, så den ikke får negativ indflydelse på lønomkostninger, arbejdsstyrken eller arbejdsorganisationen på mellemlang sigt og
- iii. reformere lovgivningen om jobbeskyttelse, så der kan skabes nye arbejdspladser.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Den franske økonomi er åben for international konkurrence. Produktiviteten er forholdsvis høj. Det relative prisniveau ligger noget højere, end man kunne forvente af et land med den levestandard. Der er sket fremskridt med at øge virkelysten, og statsstøtten er blevet mindsket. –Men Frankrig udviser samtidig det næstværste resultat i EU i gennemførelse af direktiverne om det indre marked, og netværksindustriene liberaliseres kun langsomt. Desuden er erhvervslivets administrationsbyrde på trods af den senere tids fremskridt forholdsvis stor. Frankrig vedtog for nylig et dekret med det formål at åbne offentlige indkøb yderligere og øge gennemsigtigheden. Endelig stiger udbredelsen af IT kraftigt, og der er taget initiativer til at undgå digitale skel. På den baggrund bør Frankrig fokusere på følgende:

- i. øge tempoet i liberaliseringsprocessen i netværksindustrieme, især inden for gas og elektricitet
- ii. indføre og gennemføre direktiverne om det indre marked hurtigere
- iii. fortsætte med at mindske ad hoc-statsstøtten og
- iv. fortsætte bestræbelserne på at mindske erhvervslivets administrationsbyrde ved at forenkle procedurene og udvikle nye former for elektronisk kommunikation med de offentlige myndigheder.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkederne i Frankrig udvikler sig fortsat, og især på aktiemarkedet stiger såvel i antallet af børsnoterede virksomheder som markedsværdien. Aktiemarkedet nyder derudover godt af, at der er skabt langsigtede opsparingsplaner, mens markedseffektiviteten øges ved større gennemsigtighed og bedre beskyttelse af investorer. Desuden er aktiemarkedet blevet mere internationalt integreret med fusionen mellem børserne i Paris, Amsterdam og Bruxelles. Specifikt har risikovillig kapital draget fordel af en række initiativer, der er

taget i de seneste år, men investeringer med venture kapital lå fortsat under niveauet for EU i 1999. Det vil dog være ønskeligt med yderligere udvikling på markedet for risikovillig kapital. Privatiseringen af banksektoren fortsætter med salget af statens andel i den sidste offentligt ejede bank, Hervet Bank. Der er også forandringer på vej i tilsynsmyndighederne, som f.eks. den kommende fusion mellem værdipapirtilsynsmyndighederne og det øgede samarbejde mellem bank- og forsikringstilsynene. På den baggrund bør Frankrig fokusere på følgende:

- i. udvikle markedet for risikovillig kapital ved at lette de kvantitative restriktioner på institutionelle investeringer i aktier, ved at gennemføre et skattesystem, der bedre understøtter investeringer og virkelyst, og hvor sidstnævnte også bør styrkes ved en revision af konkurslovgivningen samt
- ii. fortsætte med at strømline tilsynsordningerne på tværs af sektorer og landegrænser, så man sikrer, at de er på omgangshøjde med finanssystemet.

7. IRLAND

Efter meget høj vækst i 2000 med en produktion, der lå betydelig over potentialet, forventes langsommere vækst i 2001-2002, hvor kapacitetsgrænser bl.a. inden for arbejdskraft vil begynde at sætte deres præg. Den lavere vækst i den amerikanske økonomi og følgevirkningerne af mund- og klovsygen er yderligere faktorer, der medvirker til langsommere vækst. Lavere vækst på eksportmarkedene og en højere real valutakurs sammen med et ekspansivt budget for 2001 forventes at øge den indenlandske efterspørgsels relative indflydelse på væksten. Efter en kraftig stigning i inflationen i 2000 forventes en moderat nedgang i 2001-2002; mens visse faktorer, der havde en væsentlig indflydelse på inflationen 2000, forventes at forsvinde, vil det indenlandske inflationspres formentlig forblive forholdsvis stærkt.

Den høje vækst siden midten af 1990'erne har stort set betydet fuld beskæftigelse. Udfordringen er nu at opretholde gode og understøttede vækstrater ved at holde inflationspresset nede og løse problemerne med manglende arbejdskraft og infrastruktur. Der ligger en særlig udfordring i at bruge skattepolitikken til at nå disse mål uden at true den økonomiske stabilitet. Da de grundlæggende lønstigninger for 2001-2002 i den nationale overenskomst, som blev genforhandlet for nylig, blevet opjusteret på grund af en inflation, der var højere end ventet, og da højere lønstigninger end fastsat i aftalen kan forventes på et stramt arbejdsmarked, ligger der endnu en udfordring i at undgå en løn- og prisspiral. Yderligere initiativer for at styrke konkurrencen i visse sektorer og flere investeringer fra erhvervslivet i F&U for at styrke udbudssiden er også blandt de centrale politiske emner.

Budgetpolitik

På grund af den hastigt ekspanderende økonomi anslås overskuddet i 2000 at have været på 4,5 % af BNP, hvilket er 1,2 procentpoint højere end oprindelig budgetteret. 2000-udgaven af stabilitetsprogrammet for 2001-2003 forudsiger store overskud på gennemsnitlig 4,2 % af BNP og et yderligere fald i gælden til mindre end en fjerdedel af BNP senest i 2003. De offentlige finanser er i god tilstand, og deres holdbarhed på lang sigt understøttes desuden af en beslutning, der blev taget for nylig, om at hensætte 1 % af BNP pr. år til den nationale pensionsreservefond frem til 2055. På et møde den 12. februar vurderede ØKOFIN-Rådet imidlertid, at budgetplanerne for 2001 var for ekspansive og dermed i uoverensstemmelse med de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik for 2000, og der blev udstedt en henstilling til Irland om at fjerne denne uoverensstemmelse. På den baggrund og i betragtning af at Irland deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. fjerne den uoverensstemmelse med retningslinjerne for 2000, der er fremkaldt af budgetplanerne for 2001 med modvirkende initiativer på budgettet i indeværende finansår
- ii. udarbejde et budget for 2002, der hjælper med at dæmpe efterspørgslen gradvis
- iii. forbedre udgiftsstyringen ved at genindføre klare lofter for aggregeret forbrug fra 2002 og
- iv. fortsætte med at prioritere den nationale udviklingsplan for infrastruktur og investeringer i menneskelig kapital højt, dog således at man overholder og opretholder den tilsigtede stabilitet i den økonomiske politik.

Arbejdsmarkedet

Det irske marked er i stadig fremgang med yderligere stigninger i beskæftigelsen, der er større end stigningen i arbejdsstyrken. Dette har ført til stadige fald i ledigheden, som nu ligger på mindre end 4,2 %. Beskæftigelsen var i 2000 på 64,4 %, hvilket er højere end gennemsnittet i EU. Selv om beskæftigelsen blandt kvinder, der udgjorde 53,2 % i 2000, efterhånden er kommet op på gennemsnittet i EU, er den stadig den sjættelaveste i Unionen. Med et stadig strammere arbejdsmarked er der for alvor begyndt at opstå mangel på arbejdskraft, og løninflationen er stigende, hvilket giver en betydelig risiko for lønglidning. Den senere tids vækst i arbejdsstyrken, som er begyndt at falde, har overvejende skyldtes den fortsat stærke vækst i befolkningen i den arbejdsdygtige alder. De kraftige stigninger, der tidligere er set i erhvervsfrekvensen, er faldende, og der er stadig potentiale for større vækst. På denne baggrund bør Irland sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelses hensstillingerne og fokusere på følgende:

- i. fremme en lønudvikling, der medvirker til at opretholde prisstabiliteten og
- ii. fortsat målrette initiativerne mod at øge kvinders erhvervsfrekvens.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Irland er særdeles åbent for international konkurrence. Produktiviteten ligger et pænt stykke over gennemsnittet i EU, og forbrugerpriserne ligger omkring EU-gennemsnittet. Lovgivningen lægger forholdsvis få byrder på erhvervslivet, og

liberaliseringsprocessen skrider frem, især i elektricitets- og gassektoren. Konkurrencen er dog stadig utilstrækkelig inden for visse produktmarkedssektorer. Der er også behov for yderligere fremskridt med at privatisere store statsejede virksomheder og med at indføre lovgivningen om det indre marked. Selv om Irland er langt fremme med IT-produktion og internetadgang, er de offentlige investeringer i F&U forholdsvis små, og erhvervslivets F&U-investeringer er koncentreret i udenlandsk ejede virksomheder. På den baggrund bør Irland fokusere på følgende:

- i. tage initiativ til at skabe mere konkurrence inden for visse markedssegmenter og styrke håndhævelsen af konkurrencepolitikken over hele økonomien
- ii. gennemføre foranstaltninger for at fortsætte liberalisering af transport-, el- og gassektoren og reducere de store statsejede forsyningsvirksomheders markedsstyrke og
- iii. gennemføre regeringens planer om en væsentlig forøgelse af investeringerne i F&U ved programmer, der understøtter F&U i små og mellemstore virksomheder, at fremme samarbejdende netværk i erhvervslivet og at udvikle den nationale og regionale infrastruktur for research.

Kapitalmarkeder

Der er tegn på løbende strukturforandringer i Irlands kapitalmarkeder, f.eks. den irske fondsbørs beslutning om at købe elektronisk handelsteknologi fra Deutsche Börse og stiftelsen af et aktiemarked for teknologiaktier (ITEQ). Privatiseringen af banksektoren skrider ligeledes fremad. Regeringen har taget en række initiativer for at støtte markedet for risikovillig kapital,

specielt via foranstaltningen for start- og venturekapital i EU's driftsprogram for industrien. Der er dog stadig iøjnefaldende mangler på markedet for startkapital og finansiering af nye virksomheder. Der er foretaget vigtige ændringer i reguleringen og tilsynet med finansmarkederne. Der skal oprettes en Irish Financial Services Regulatory Authority (IFSRA) med ansvar for forsigtighedsilsyn i både bank- og forsikringsbranchen og for forbrugerbeskyttelse. I et strategisk review af banksektoren hedder det, at selv om der ikke

er problemer med koncentration i sektoren, bør der ske ændringer metoden til bedømmelse af foreslåede fusioner, så man sikrer, at de er til gavn for kundene og for økonomien som helhed. Endelig er der blevet oprettet et kontor under Director of Corporate Enforcement med det formål at øge overholdelsen af selskabslovgivningen ved aktiv håndhævelse. På den baggrund bør Irland fokusere på følgende:

- i. videreudvikle markedet for risikovillig kapital, specielt ved at give lettere adgang til startkapital og finansiering af nye virksomheder.

8. ITALIEN

Den klare fremgang i 2000, hvor den reale vækst i BNP næsten blev fordoblet inden for et år, forventes at sænke tempoet i 2001, selv om væksten stadig vil ligge væsentlig over de lave vækstrater i 1990'erne. Det lavere tempo skyldes overvejende lavere eksterne efterspørgsel, specielt på markeder uden for EU, hvor Italien er forholdsvis udsat. Væksten i den indenlandske efterspørgsel, især i privatforbruget, forventes også at ligge lavere på trods af et væsentligt incitament i form af skattelettelse, da disse vil blive opvejet af mindre gode resultater på arbejdsmarkedet og mindre salg af varige forbrugsgoder. Jobskabelsen forventet at forsatte i et lavere tempo. Ledigheden forventes fortsat at falde. Lavere oliepriser og en forventes stigning i valutakursen vil gradvis mindske inflationspresset i løbet af 2001. Den økonomiske vækst ventes at gå fremad igen i 2002 på grund af en forventet bedring af den globale økonomi.

Den seneste tids kraftige vækst i beskæftigelsen dækker fortsat over store regionale forskelle. Der er begyndt at opstå mangel på arbejdskraft i Norditalien, mens der på trods af fortsat vækst i beskæftigelsen kun var et fald i ledigheden i Syditalien fra 22 % i 1999 til 21 % i 2000. Derudover virker arbejdsmarkedslovgivningen stadig til fordel for jobbeskyttelse for medarbejdere i varig ansættelse i mellemstore og store virksomheder, og understøttelsessystemet er det mindst lukrative og blandt de mest fragmenterede i EU. Den sene udvikling af det videnbaserede samfund og – i samme forbindelse – erhvervslivets forholdsvis ringe engagement i F&U kan svække eller hæmme økonomiens vækspotentiale på mellemlang og lang sigt. Liberaliseringen af forsyningsvirksomhederne fortsætter, men den manglende konkurrence mellem lokale offentlige forsyningsvirksomheder kan potentielt skade effektiviteten i den generelle

økonomi. Endelig er den offentlige gæld stadig høj i forhold til BNP, hvilket har en tendens til at begrænse det offentlige væksthæmmende udgifter, som f.eks. uddannelse, F&U eller investeringer i infrastruktur.

Budgetpolitik

Det offentlige underskud udgjorde i 2000 0,3 % af BNP, mens gælden i forhold til BNP faldt til 110,2 %, hvilket ligger pænt under prognosen på 112,1 %. Fraregnet indtægter ved salget af UMTS-licencer var underskuddet på 1,5 % af BNP, hvilket er lavere end året før, men lidt højere end det reviderede mål på 1,3 %. Ifølge det opdaterede stabilitetsprogram fra december 2000 forventes budgetbalancen i forhold til BNP at blive yderligere forbedret i 2001 og 2002 for derefter at balancere i 2003. Gælden forventes at falde til under 100 % af BNP i 2003. Inden for disse rammer og med en budgetstrategi, der tilsigter en gradvis lettelse af skattebyrden, er et af nøglepunkterne stadig at styre løbende, primære udgifter. Med hensyn til de fremtidige konsekvenser, som en aldrende befolkning vil få for budgettet, har Italien i de seneste år taget en række initiativer for at reformere pensionssystemet, og i 2001 skal der foretages en nyvurdering af parametrene i systemet. På denne baggrund og i betragtning af at Italien deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. nå et offentligt underskud i 2001 på 0,8 % af BNP, som er målet i det opdaterede stabilitetsprogram fra 2000; sikre, at når budgettet for 2002 forberedes, opretholdes den stadige

reduktion af underskuddet, så man opnår det mellemlange mål om budgetbalance i 2003 ved at sikre primære overskud på det høje niveau, der forudsiges i programmet

- ii. finansiere eventuelle tab ved yderligere skattnedsættelser med nedskæringer; når budgettet for 2002 formuleres, skal det offentlige forbrug rationaliseres mere omfattende, så udbudssiden af økonomien bliver forbedret
- iii. styrke den indenlandske stabilitetspagt ved at gennemføre dens bestemmelser for de decentraliserede myndigheder mere stringent, så man allerede i 2001 opnår en mere effektiv styring af de løbende primære udgifter, især inden for sundhedssektoren, og
- iv. benytte enhver lejlighed til at forbedre budgetmålene og sørge for en hurtigere reduktion af gældens store omfang i forhold til BNP, hvorved man også forbereder sig på de langsigtede konsekvenser for budgettet, som skyldes en aldrende befolkning; for at sikre de offentlige financers holdbarhed på lang sigt, bør nyvurderingen af parametrene for pensionssystemet i 2001 som planlagt udbygges med yderligere initiativer til at udbrede private tillægspensionsordninger.

Arbejdsmarkedet

Situationen på det italienske arbejdsmarked blev væsentlig forbedret i 2000. Beskæftigelsen steg med næsten 2 % (kilde: Italian labour force survey), og ledigheden faldt fra 11,3 % til 10,5 %, hvilket stadig er et højt tal. Årsagerne er højere økonomisk vækst og mere fleksibilitet i rekrutteringen, hvilket skyldes, at der gradvis er fjernet mange restriktioner for anvendelsen af "atypiske ansættelsesforhold" (tidsbegrænsede kontrakter, vikar- og deltidskontrakter). Det italienske arbejdsmarked er imidlertid stadig præget af en lav erhvervsfrekvens, specielt blandt kvinder og ældre arbejdstagere, og store regionale variationer i ledighed og produktivitet. I Norditalien er ledigheden kun 4,6 % mod 8,2 % i Mellemitalien og 21 % i Syditalien. Mere løndifferentiering kan kompensere for produktivitetsspænd på tværs af geografiske områder. Der bør være en højere grad af løndifferentiering. På trods af visse initiativer i den senere tid er understøttelsessystemet fragmenteret og begrænset med forskellige ordninger og uligheder i vilkårene for understøttelse (niveau og varighed). Der er stadig en forholdsvis ringe beskyttelse af løst ansatte og "atypiske" arbejdstagere, hvilket sammen med den større beskyttelse af arbejdstagere i faste stillinger i mellemstore og større virksomheder understøtter det todelte arbejdsmarked. Skatteken på lønomkostninger, specielt for lavtlønnede, er blevet mindsket, men det samlede skattetryk er stadig højt. På den baggrund bør Italien sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelsehensvisningerne og fokusere på følgende:

- i. styrke bestræbelserne på, at lønudviklingen i højere grad afspejler produktivitet og lokale arbejdsmarkedsforhold

- ii. fortsætte med at øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet gennem samordnede initiativer til at øge den sociale beskyttelse af de arbejdsløse og mindske jobbeskyttelsen for arbejdstagere med faste kontrakter og
- iii. fortsætte med at mindske skattebyrden på arbejde ved gradvis at mindske skatter og sociale afgifter. Specielt bør reduktionen af skattebeløbet på lønomkostninger fokuseres på den laveste del af lønskalaen, hvorved ufaglærte arbejdere får bedre beskæftigelsesmuligheder, og skattelettelsernes belaster budgettet mindre, samtidig med at der tages hensyn til behovet for fortsat afbetaling af den offentlige gæld.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Italien er mindre integreret i de europæiske og internationale produktmarkeder end de andre store medlemsstater. Prisniveauet ligger under EU-gennemsnittet, hvis man undtager energiprodukter. Italien har gjort pæne fremskridt med at gennemføre lovgivningen om det indre marked, forbedre erhvervs klimaet, strømline lovgivningen og mindske statsstøtten. Liberaliseringen af forsyningsvirksomhederne fortsætter, men der er stadig begrænset konkurrence blandt forsyningsvirksomhederne på lokalt plan. Der er også utilstrækkelig konkurrence på visse serviceområder. Mens arbejdsproduktiviteten i Italien ligger højere end gennemsnittet i EU og på trods af den kraftige stigning i udbredelsen af IT, kan de lave investeringer i F&U, specielt i erhvervslivet, være en forklaring på den forholdsvis ringe grad af innovation, som kan ses af de lavteknologiske sektors andel i industriproduktionen og eksporterhvervene.

De sidstnævnte problemer har også en klar, regional karakter. På den baggrund bør Italien fokusere på følgende:

- i. styrke erhvervslivets engagement i F&U og yderligere styrke udbredelsen af IT og e-handel
- ii. sikre, at liberaliseringen af energisektoren betyder lavere priser for private og mindre forretningsdrivende, som stadig ikke selv kan vælge udbydere; sikre konkurrence blandt forsyningsvirksomhederne på lokalt plan som led i reformen af de lokale offentlige tjenester
- iii. fortsætte med at mindske erhvervslivets administrationsbyrde og fortsætte bestræbelserne på at strømline lovgivningen og de administrative procedurer og
- iv. øge konkurrencen og fjerne adgangsbarriererne inden for tjenesteydelser.

Kapitalmarkeder

De italienske kapitalmarkeder nyder stadig godt af reformer af lovgivning og tilsynsvirksomhed, den fortsatte privatiseringsproces samt omstruktureringen og konsolideringen i banksektoren. Med de nye regler for investeringsforeninger er det blevet muligt at indføre nye produkter og lettere at skabe nye investeringsemner. Markedet for risikovillig kapital er vokset og forventes at nyde godt af et lovforslag om konkurs og insolvens, der er til gavn for iværksættere. Der er planer om at revidere det nuværende skattesystem for aktieoptioner, og en mere konsekvent anvendelse af skattereglerne for forskellige værdipapirer og kollektive

investeringsordninger fra udlandet forventes også at gavne markedet for risikovillig kapital. Samtidig er der nu flere virksomheder, der kan drage fordel af bestemmelser, der gavner aktiefinansiering af virksomheder. Imidlertid er markedet for risikovillig kapital stadig et af de mindre udviklede i EU. På den baggrund bør Italien fokusere på følgende:

- i. videreudvikle markedet for risikovillig kapital ved at mindske de kvalitative begrænsninger på institutionelle investeringer i aktier og fremme et skattesystem, der i højere grad opmuntrer til investeringer og igangsættervirksomhed, idet sidstnævnte også bør fremmes ved at justere konkurslovgivningen.

9. LUXEMBOURG

Den økonomiske aktivitet tog et betydeligt opsving i Luxembourg i 1999 og 2000. Der må forventes en vis opbremsning i realvæksten i BNP i 2001 og 2002 til omkring 5 % om året. Der vil dog fortsat være en meget dynamisk aktivitet som følge af den store indenlandske efterspørgsel, navnlig det private og offentlige forbrug. Eftersom beskæftigelsen fortsat forventes at stige med omkring 4 % om året, vil økonomien blive ved med at tiltrække et stort antal grænsearbejdere. Lønstigningerne tog til i 2000 og nåede 5 % som følge af stramningen af arbejdsmarkedet, den stigende inflations direkte indvirkning på lønningerne gennem den automatiske indekseringsmekanisme og en forholdsvis høj lønaftale i den offentlige sektor. Inflationen forventes at falde fra det toppunkt på 3,8 %, der blev nået i 2000, i overensstemmelse med afdæmpningen i oliepriserne; den underliggende inflation, som var taget til i 2000, vil imidlertid formentlig fortsat være forholdsvis høj.

Økonomien har klaret sig godt på det seneste, og de offentlige finanser har været særdeles sunde. Løn- og prisstigningerne udgør imidlertid en vigtig udfordring for den økonomiske politik; endvidere kræver de spændinger, der fornylig er opstået på arbejdsmarkedet, også passende politiske foranstaltninger, som tager sigte på at øge den forholdsvis lave nationale erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens.

Budgetpolitik

Som følge af den hurtige vækst i aktiviteten og beskæftigelsen steg statens overskud til 5,3 % af BNP i 2000; der må forventes et fald til omkring 3-4 % af BNP i 2001 og 2002

som følge af en stor reduktion i indkomstkatten, som vil blive gennemført i disse to år. De offentlige udgifter forventes fortsat at stige hurtigt, om end de falder moderat som andel af BNP; udgifterne vil hovedsagelig gå til investeringer i infrastruktur og til støtte af specifikke politiske målsætninger, især udviklingen af informationssamfundet og forskning. På den baggrund og i betragtning af at Luxembourg deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. stramme budgetbetingelserne ved gennemførelsen af budgettet i 2001 og ved udarbejdelsen af budgettet for 2002 med henblik på at imødegå inflationspresset, hvis dette fortsat skulle bestå
- ii. føre nøje kontrol med stigningen i de offentlige udgifter med henblik på at sikre balancen i de offentlige finanser, hvis realvæksten i BNP skulle blive usikker, samt deres holdbarhed på længere sigt, under hensyntagen til befolkningsaldringen.

Arbejdsmarkedet

Det luxembourgske arbejdsmarked klarede sig som helhed godt i 2000, i høj grad som følge af tilstedeværelsen af grænsearbejdere. Arbejdsløsheden var meget lav, nemlig 2,2 %. Arbejdsmarkedet er ikke desto mindre blevet strammet i form af hurtige lønstigninger og inflationspres, og dette understreger behovet for en bedre udnyttelse af landets egne arbejdskraftressourcer. Den lave nationale beskæftigelsesfrekvens, især for kvinder (48 %) og ældre arbejdstagere (26 %), viser den store reserve inden for landets egne arbejdskraftressourcer. Tidlig tilbagetrækning

fra arbejdsmarkedet er blevet fremmet gennem førtidspensionerings- og invalidepensionsordninger. På den baggrund bør Luxembourg sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelsehenvisningerne og fokusere på følgende:

- i. gøre en yderligere indsats for at øge den nationale beskæftigelsesfrekvens, især for ældre arbejdstagere ved at øge incitamentet til at forblive i beskæftigelse i forbindelse med førtidspensionerings- og invalidepensionsordningerne, og for kvinder ved at fjerne forhindringerne for, at de forbliver i beskæftigelse eller vender tilbage til arbejdsmarkedet.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Luxembourg er en lille åben økonomi, som er meget udsat for international konkurrence. Produktiviteten er høj, og til trods for en nylig stigning er priserne ikke urimeligt høje, undtagen for elektricitetens vedkommende. Der er gjort store fremskridt med hensyn til at forbedre gennemførelsen af lovgivningen om det indre marked, reducere regionalstøtteforanstaltningerne, fremskynde liberaliseringen af netværksindustriene og indhente den seneste udvikling inden for informations- og kommunikationsteknologi. En række forskellige elementer, herunder prisregulering, begrænser imidlertid fortsat konkurrencen på produktmarkedene. På den baggrund bør Luxembourg fokusere på følgende:

- i. gennemføre den bebudede afskaffelse af faste og kontrollerede priser.

10. NEDERLANDENE

Der er opnået et godt makroøkonomisk resultat i Nederlandene i de seneste år, hvor højdepunktet var en særdeles stor stigning i 2000; den økonomiske aktivitet forventes at tage noget af i 2001 og 2002, hovedsagelig som følge af eksterne begivenheder, idet det reale BNP fortsat forventes at vokse med over 3 % i begge år. Den stærke indenlandske efterspørgsel vil fortsat være den vigtigste faktor i ekspansionen, og især forventes privatforbruget at stige kraftigt, understøttet af en betydelig stigning i lønningerne og beskæftigelsen samt faldet i skattebyrden som følge af skattereformen, der gennemføres i 2001. Beskæftigelsen forventes fortsat at stige, hovedsagelig som følge af en højere aktivitetsgrad. Inflationen er steget betydeligt i 2000 som følge af et opsving i importpriserne; på grund af den automatiske indvirkning af stigningen i de indirekte skatter fra årets begyndelse, men også som følge af et endogent pres, forventes inflationen at overstige 4 % i 2001 og fortsat ligge på omkring 3 % i 2002.

Den store stigning i lønningerne siden 1997 har bragt femten års løntilbageholdenhed til ophør; dette resulterede bl.a. i en forværring af konkurrenceevnen over for udlandet efter de meget store gevinster, der er blevet opnået i mere end et årti. I betragtning af de væsentlige skattereduktioner, der er kommet husholdningernes disponible indkomst til gode især i 2001, er en af de vigtigste udfordringer at sikre fornyet løntilbageholdenhed. Øgede spændinger på arbejdsmarkedet rejser spørgsmålet om nye politiske foranstaltninger med det formål at fremme udbuddet af arbejdskraft; dette ville indebære en yderligere reform af de passive dagpengeordninger med det formål at øge aktivitetsgraden. Endvidere vil det være nødvendigt med en forbedring af

arbejdskraftens produktivitet, hvis det skal lykkes at genskabe økonomiens konkurrenceevne og tage den udfordring op, som opstår i forbindelse med befolkningsaldringen.

Budgetpolitik

De offentlige finanser udviste et overskud på 1 % af BNP i 1999 og 2 % af BNP i 2000, herunder UMTS-licensindtægter svarende til 0,7 % af BNP. Den omfattende skattereform, som trådte i kraft den 1. januar 2001, vil resultere i en betydelig nedgang i budgetindtægter fra indkomstskat og socialsikringsbidrag, som kun delvis vil blive opvejet af en stigning i flere indirekte skatter, herunder standardmomssatsen, som stiger fra 17,5 % til 19 %. Ifølge det opdaterede stabilitetsprogram for 2000 forventes det offentlige overskud derfor i 2001 at falde til 0,7 % af BNP. Skiftet fra direkte beskatning af arbejdsindtægter til indirekte beskatning tager især sigte på at reducere skattebeløbet på arbejdsindtægter og således gøre det attraktivt at være i arbejde. Ud fra et stabiliseringssynspunkt giver den nuværende budgetstilling i Nederlandene imidlertid anledning til bekymring, idet inflationspresset er stigende. På den baggrund og i betragtning af at Nederlandene deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. fastholde en streng kontrol med de offentlige udgifter til trods for en lavere end forventet økonomisk vækst, med henblik på at begrænse faldet i det offentlige overskud i 2001 (forventes at ligge på 0,7 % i 2000-opdateringen af stabilitetsprogrammet) og dæmpe inflationspresset

- ii. udarbejde et budget for 2002, der først og fremmest er rettet mod en begrænsning af inflationspresset, hvorved budgetresultatet forbedres i forhold til 2001. Til det formål bør der ved allokeringen af budgetmargenerne som defineret i 2000-opdateringen af stabilitetsprogrammet især tages hensyn til konjunkturerne og tilsigtes en klar forbedring af budgetstillingen
  - iii. med henblik på at sikre de offentlige financers holdbarhed på længere sigt under hensyntagen til den aldrende befolkningen først og fremmest benytte de tilgængelige budgetmargener til en fremskyndet nedbringelse af gælden fra 2002.
- i. fortsætte reformerne af skatte- og dagpengesystemet, således at det kan betale sig at arbejde. Reformene bør fokusere på de stadig høje marginale effektive skattesatser, navnlig i den nedre ende af skatteskalaen, og de forholdsvis lempelige regler for støtteberettigelse, især for at fremme ældre arbejdstageres deltagelse i arbejdsstyrken og gøre det lettere for personer, der modtager passive ydelser, at vende tilbage til arbejdsmarkedet, herunder personer, der modtager dagpenge i forbindelse med uarbejdsdygtighed

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Åbenheden i den nederlandske økonomi og den nu veletablerede proces med strukturelle og regulerende reformer har resulteret i generelt velfungerende produktmarkeder, hvilket afspejles i forholdsvis lave prisniveauer. Der er truffet foranstaltninger til at styrke konkurrencepolitikken og til at fremme igangsættervirksomhed. Telesektoren er fuldt liberaliseret, hvilket har bidraget til lave priser og en stor udbredelse af informations- og kommunikationsteknologi. Reformprocessen fortsætter, men der er ved at opstå en vis "træthed", som kan forsinke en yderligere liberalisering på sådanne områder som energi, offentlig transport og sundhed. Det frygtes, at de liberaliserede markeder stadig vil være domineret af de tidligere monopolhavere. Værdien af udbud offentliggjort i EFT som procentdel af BNP er desuden den næstlaveste i EU. Udviklingen i den sektor, der producerer informations- og kommunikationsteknologi, og i videnøkonomien som helhed hæmmes af en mangel på kvalificeret personale og i tilknytning hertil en meget begrænset lokal forskning i informations- og kommunikationsteknologi, hvilket måske også afspejles i en forholdsvis skuffende

Arbejdsmarkedet

Det nederlandske arbejdsmarked var fortsat blandt de mest velfungerende i EU. Væksten i beskæftigelsen lå på 2,5 % i 2000. Mens arbejdsløsheden faldt yderligere til 2,8 %, har en stærk vækst i den aktive arbejdsstyrke bidraget til at begrænse de problemer, der skyldes et stramt arbejdsmarked. Der er truffet en række foranstaltninger til at styrke incitamentet til at tage arbejde, f.eks. skattereform 2001 og foranstaltninger til at fremme kvinders og ældre arbejdstageres deltagelse i arbejdsstyrken. Mens den officielle arbejdsløshed er meget lav, er andelen af inaktive modtagere af passive ydelser - i uarbejdsdygtigheds-, syge- og arbejdsløshedsordninger - imidlertid stadig høj. Desuden er beskæftigelsen udtrykt i fuldtidsækvivalenter forholdsvis lav. Dette tyder på et uudnyttet potentiale for en yderligere vækst i udbuddet af arbejdskraft. På den baggrund bør Nederlandene sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelseshestillingerne og fokusere på følgende:

vækst i arbejdskraftens samlede produktivitet. På den baggrund bør Nederlandene fokusere på følgende:

- i. træffe foranstaltninger til at forbedre klimaet for innovation og til at stimulere yderligere udbredelse af informations- og kommunikationsteknologi og især øge udbuddet af kvalificeret personale og uddannede forskere inden for informations- og kommunikationsteknologi
- ii. styrke konkurrencen gennem en yderligere åbning af offentlige indkøb og ved at gøre det lettere at komme ind på markedet for elektricitet, gas, kabelnetværk og offentlig transport.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkederne i Nederlandene udvikler sig fortsat. Aktiemarkedet er blevet mere integreret på internationalt plan gennem fusionen af børsene i Amsterdam, Paris og Bruxelles. Mere specifikt har

risikokapitalmarkedet udviklet sig hurtigt med betydelige risikokapitalinvesteringer i alle faser, herunder de tidligste faser. Selv om banksektoren er forholdsvis koncentreret, synes konkurrencen i sektoren at være tilstrækkelig. Gennem oprettelsen af Rådet af Finansielle Tilsynsførende styrker de tre tilsynsmyndigheder det eksisterende samarbejde om tilsyn på tværs af sektorerne. På den baggrund bør Nederlandene fokusere på følgende:

- i. videreudvikle risikokapitalmarkedet ved at etablere en skattemæssig ramme, der er mere befordrende for investeringer og igangsættervirksomhed
- ii. sikre, at tilsynsordningerne på tværs af sektorerne og på tværs af grænserne holder trit med udviklingen i det finansielle system.

11. ØSTRIG

Efter en vækst i produktionen på over 3 % i 2000 forventes en budgetstramning og en opbremsning i den eksterne efterspørgsel at dæmpe den økonomiske aktivitet i 2001. Budgetkonsolideringen vil ikke blot påvirke de private husholdninger og virksomhederne gennem hovedsagelig skatterelaterede foranstaltninger, men også dæmpe det offentlige forbrug. Den indenlandske efterspørgsel forventes derfor at tage af i 2001. Desuden vil der sandsynligvis ske et fald i eksporten, især i 2001, i takt med den økonomiske udvikling hos Østrigs vigtigste handelspartnere. Som følge heraf anslås væksten i produktionen i 2001 at falde til ca. 2½ %. I 2002 forventes der en vis opgang i den indenlandske efterspørgsel, idet de negative virkninger for husholdningernes købekraft som følge af skattestigninger skulle forsvinde, samtidig med at den planlagte indførelse af et nyt børnepasningstilskud skulle give en vis skattemæssig stimulans. Privatforbruget vil endvidere blive understøttet af en fortsat vækst i beskæftigelsen og et yderligere fald i arbejdsløsheden, hvilket opvejer den forventede yderligere mindre opbremsning i væksten i eksporten. BNP-væksten i 2002 forventes således fortsat at være stabil.

En positiv udsigt for væksten i den østrigske økonomi på mellemlang og lang sigt er afhængig af bedre vilkår på udbudssiden: øget konkurrence samt mindre regulering med henblik på at styrke iværksætterånden; liberalisering inden for de offentlige værker og detail- og transportsektoren; større deltagelse i arbejdsmarkedet, især for ældre arbejdstagere. For at sikre en hurtig overgang til en videnbaseret økonomi må der desuden ses nærmere på en række spørgsmål, herunder især udgifter til forskning og udvikling, mangler i

universitetsuddannelsessystemet og problemer med udbredelse af teknologi. Desuden kan en høj skattebyrde formentlig have en negativ indvirkning på økonomiens vækstmuligheder.

Budgetpolitik

I 2000 faldt statens underskud betydeligt til 1,1 % af BNP fra 2,1 % i 1999. I betragtning af at væksten i produktionen var større end forventet, og at der var tale om forskellige engangsindtægter (UMTS-indtægter, salg af fast ejendom), ændredes den underliggende budgetstilling imidlertid kun lidt. I modsætning hertil indebærer budgetplanen for 2001 og regeringens budgetforslag for 2002 en betydelig budgetmæssig stramning. Inden 2002 skal der efter planen være balance i de offentlige finanser, omend det sker på bekostning af en voldsom stigning i den allerede høje skattebyrde. Skattestigningene anslås at øge provenuet med 0,9 % af BNP i 2001. Der planlægges en række udgiftsstigninger i 2002, herunder især generøse børnepasningstilskud. Netto beløber den samlede omfordeling af ressourcer sig til i alt 3,6 mia. EUR eller 1,6 % af BNP i perioden 2001-2002. Over halvdelen af den samlede konsolidering indtil 2002 stammer fra indtægtssiden. Til trods for det igangværende budgetkonsolideringsprogram er de offentlige finanser endnu ikke holdbare på længere sigt. Udgiftspresset i det offentlige pensionssystem vil nødvendigvis stige til trods for den nylige reform af systemet. Der er ligeledes behov for en reform af sundhedssystemet for at dæmpe den hurtige stigning i sundhedsrelaterede udgifter. På den baggrund og i betragtning af at Østrig deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. sikre en stram budgetgennemførelse på alle offentlige niveauer i såvel 2001 som 2002 for at opfylde målene i opdateringen af stabilitetsprogrammet fra december 2000 på henholdsvis 0,75 og 0 % af BNP; gennemføre udgiftsbesparselser som planlagt i stabilitetsprogrammet, især med

- hensyn til den administrative reform og socialsikringssektoren
- ii. reducere den høje skattebyrde i de følgende år, især på arbejdskraft, dog uden at målsætningerne for budgetkonsolideringen bringes i fare; dette forudsætter yderligere og permanente udgiftsbesparelser
  - iii. i betragtning af udfordringerne på lang sigt - navnlig som følge af befolkningsaldringen - videreføre reformerne i pensionssystemet: bl.a. bør tilskuddenes størrelse gennemgås allerede i 2001, og adgangen til invalidepensionering bør tages op til fomyet overvejelse med henblik på at hæve den gennemsnitlige pensionsalder; i sundhedssektoren bør der træffes foranstaltninger til at dæmpe det stigende udgiftspres.

Arbejdsmarkedet

Det østrigske arbejdsmarked fortsatte de gode resultater i 2000. Væksten i beskæftigelsen fortsatte, om end noget svagere end i 1999, og arbejdsløsheden faldt yderligere til 3,7 %. Beskæftigelsesfrekvensen på 29 % blandt ældre arbejdstagere er imidlertid meget lav. Dette er særlig problematisk på baggrund af det stramme arbejdsmarked og især udfordringerne i forbindelse med den aldrende befolkning. I 2000 blev der gennemført en gradvis forhøjelse af førtidspensionsalderen (forhøjet med 18 måneder fra 2002) samt en række andre foranstaltninger, som skal gøre førtidspensionering mindre attraktiv. En indkomstskattereform reducerede den generelle skattebyrde på arbejdskraft. På den baggrund bør Østrig sørge for konsekvent at følge beskæftigelseshenstillingerne og fokusere på følgende:

- i. gennemføre en yderligere reform af skatte- og dagpengeordningerne for at øge ældre arbejdstageres incitament til at forblive på arbejdsmarkedet, herunder foranstaltninger til at gøre det lettere for personer, som modtager invalidepension, at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Østrig er mindre udsat for international konkurrence end andre små medlemsstater. Arbejdskraftens produktivitet ligger lige under EU-gennemsnittet. Der er gjort fremskridt med hensyn til gennemførelse af lovgivningen om det indre marked, og der forberedes foranstaltninger, som skal styrke iværksætterånden. Andelen af offentlige indkøb, som er åben for konkurrence, er imidlertid lav, og til trods for opmuntrende planer om at fremskynde liberaliseringen, er telekommunikations-, gas- og elsektorerne stadig karakteriseret ved forholdsvis høje priser og manglende elasticitet. Den seneste lovgivning omhandler imidlertid en fuldstændig liberalisering af elsektoren inden oktober 2001 og af gassektoren inden oktober 2002. Endelig er betingelserne for en hurtig udvikling af den videnbaserede økonomi endnu ikke fuldstændig på plads, og Østrig er stadig præget af lave udgifter til F&U og informations- og kommunikationsteknologi samt en betydelig mangel på færdigheder inden for informations- og kommunikationsteknologi. Østrig har imidlertid bebudet reformer på disse områder. På den baggrund bør Østrig fokusere på følgende:

- i. gennemføre Fællesskabets direktiver om offentlige indkøb og i højere grad sikre konkurrence om offentlige indkøb, især på provinsniveau
- ii. gennemføre de bebudede reformer fuldt ud med henblik på at fremme udviklingen af den videnbaserede økonomi og træffe foranstaltninger til at øge udbuddet af personale med

kundskaber inden for informations- og kommunikationsteknologi.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkedsudviklingen i Østrig gav sig udtryk i en konsolidering af banksektoren, med en stigning i koncentrationen og en væsentlig yderligere reduktion i statens poster. Børsen har indgået en alliance med Deutsche Börse, og de to børser har oprettet NEWEX i samarbejde med de relevante børser for handel med central- og østeuropæiske værdipapirer. Der er gennemført en række reformer med henblik på at forbedre de lovgivningsmæssige rammer, herunder gennemførelse af EU-direktiver, og foranstaltninger til at bekæmpe hvidvaskning af penge. Beslægtede foranstaltninger angår muligheden for at tillade prospekter på engelsk i forbindelse med værdipapiremissioner, prospekter på internettet og en udvidelse af muligheden for fritagelse fra pligten til at offentliggøre prospekter for euro-værdipapirer. Der er gennemført, eller planlægges, en række skattemæssige foranstaltninger, herunder

afskaffelse af børsomsætningskatten, ændringer i arveafgiften på aktier, skattefordele på visse betingelser for aktiekøbsoptioner og en fordobling af fradraget for udstedelse af medarbejderaktier. Selv om markedet for risikovillig kapital kan drage fordel af en række af disse reformer, er det fortsat forholdsvis underudviklet, navnlig i relation til finansiering i de tidlige faser. I midten af april 2001 blev der fremlagt et lovforslag om oprettelse af en enkelt tilsynsmyndighed for det finansielle marked, som tager sigte på at styrke tilsynet og følge med i udviklingen på markederne. På den baggrund bør Østrig fokusere på følgende:

- i. gennemføre en videreudvikling af markedet for risikovillig kapital ved at lempe de kvantitative begrænsninger for institutionelle investeringer i aktiekapital og ved at indføre en skattemæssig ramme, som er mere befordrende for investeringer og iværksættervirksomhed.

12. PORTUGAL

Den økonomiske vækst i 2000 vurderes til 3,3 %, som er nær ved væksten fra året før. Væksten ændrede imidlertid karakter, idet den lavere indenlandske efterspørgsel mere eller mindre blev opvejet af en øget stigning i eksporten. Der forventes en langsommere økonomisk aktivitet i 2001 med en vækstrate en smule over 2½ %. Nedgangen skyldes en række faktorer, navnlig indsatsen i den private sektor for at forbedre deres balance efter den stærkt stigende gældsætning, forsyningsvanskeligheder i forskellige servicesektorer og i byggeriet samt lavere udenlandsk efterspørgsel. Beskæftigelsen steg med 1,7 % i 2000 og ledigheden faldt til 4,2 %. Forbrugerprisinflationen steg betydeligt i 2000 og også ind i 2001 forårsaget af en stærk stigning i importpriserne, store lønstigninger sideløbende med et stramt arbejdsmarked og en del midlertidige landespecifikke faktorer, såsom store prisstigninger på uforarbejdede fødevarer. Selv om prispresset forventes at aftage i løbet af dette år, forventes gennemsnitsinflationen i 2001 at stige til mere end 3 %, for dog at falde til under 3 % igen i 2002.

Den stærke vækst i den indenlandske efterspørgsel i Portugal over de senere år har ført til en kumulering af store ubalancer i forhold til udlandet. Hvis Portugal igen skal opleve højere vækst på en sundt grundlag, skal der rettes op på dette problem. Den nødvendige tilpasning hen imod en mere afbalanceret vækst skal understøttes af finanspolitikken gennem stor udgiftstilbageholdenhed. Hertil kommer, at den ekstreme konkurrenceevne har lidt under de store lønstigninger sideløbende med forholdsvis små produktivitetsevinster. Som følge heraf er der behov for løntilbageholdenhed samt politiske tiltag for at øge produktivitetstigningerne, hvis

økonomiens præstationsevne skal forbedres på mellemlang sigt.

Budgetpolitik

I 2000 faldt underskuddet på statens budget til 1,4 % af BNP (svarende til 1,7 % af BNP, hvis provenuet fra salg af UMTS-licenser ikke medtages). Ifølge det i 2001 ajourførte stabilitetsprogram skulle budgetunderskuddet i forhold til BNP falde til 1,1 % i 2001 og til 0,7 % i 2002. Statens budget forventes i balance i 2004. Den finanspolitiske stramning i 2001 er velbegrunderet i lyset af den nuværende overdrevne efterspørgselssituation og er også nødvendig, da de offentlige finanser i Portugal endnu ikke har nået den mellemsigtede stilling nær balance. Begrænsningen af underskuddet i 2001 forårsages af et stort budgetteret fald i stigningen i de primære løbende udgifter, som kun delvis opvejes af den planlagte forøgelse af de offentlige investeringer. Skatteprovenuet forventes at stige som følge af en kombination af yderligere effektivisering af skatteopkrævningen, et bredere beskatningsgrundlag og en nedbringelse af skatteprocenten for de lavestlønnede. For at dække de planlagte udgifter indeholder det ajourførte stabilitetsprogram en styrkelse af budgetprocedurene, f.eks. udgiftsstyring, inden for rammerne af det planlagte konsolideringsprogram for de offentlige finanser. På den baggrund og i betragtning af at Portugal deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. opfylde det fastlagte mål for 2001 om et underskud på 1,1 % af BNP, hvilket indebærer en stram overholdelse af de nuværende budgetterede primære udgifter, og om nødvendigt, ikke anvende de løbende udgiftsposter, der er indefrosset i 2001-budgettet for at

undgå indskrænkninger i de påtænkte offentlige investeringer

- ii. udarbejde et budget for 2002, der sigter på en hurtigere nedbringelse af underskuddet i forhold til BNP end planlagt i det i 2001 ajourførte stabilitetsprogram, da de offentlige finanser i Portugal endnu ikke har nået den mellemsigtede stilling nær balance, og en sådan fremskyndelse af den budgetmæssige konsolidering bør baseres på udgiftstilbageholdenhed snarere end skattestigninger
- iii. understøtte den budgetmæssige konsolidering ved allerede i 2001 at træffe yderligere foranstaltninger på sundhedsområdet for at forbedre udgiftsstyringen og -effektiviteten samt ved hurtigt og konsekvent at iværksætte gennemførelsesbestemmelserne for den nyligt vedtagne socialsikringslov for at styrke socialsikringssektorens finansielle stilling i lyset af de budgetmæssige udfordringer, der følger af befolkningsaldringen.

Arbejdsmarkedet

Arbejdsmarkedssituationen forblev gunstig i Portugal med et fald i ledigheden til ca. 4 % af arbejdsstyrken i 2000. Beskæftigelsen steg en smule til 68 % og såvel kvindernes som de ældre arbejdstageres beskæftigelse var en del højere end EU-gennemsnittet. Der er nu i nogle regioner og sektorer tydelige tegn på mangel på arbejdskraft, ligesom den stramme arbejdsmarkedssituation også har skubbet til de nominelle lønstigninger, op til ca. 5½ % i 2000. Disse lønstigninger blev kun delvis opvejet af produktivitetsstigninger. Hertil kommer, at arbejdskraftens produktivitet i Portugal er meget lav, delvis på grund af lave uddannelsesniveauer og svag

efteruddannelse. To tredjedele af befolkningen i alderen 25-64 har kun fuldført, hvad der svarer til folkeskoleniveauet. Portugal har dog øget udgifterne til uddannelse betydeligt i de senere år, og det lave uddannelsesniveau er delvis et resultat af utilstrækkelig skolegang i tidligere årtier. Portugals lovgivning for ansættelsessikkerhed i forbindelse med tidsbestemte kontrakter er fortsat forholdsvis streng. Dette er sandsynligvis en af de største årsager til den store stigning i tidsbegrænsede kontrakter i de seneste år. På den baggrund bør Portugal sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelses hensstillingerne og fokusere på følgende:

- i. øge investeringerne i undervisnings- og erhvervsuddannelsessystemerne og forbedre disse med henblik på at øge arbejdskraftens muligheder for ansættelse, tilpasningsevne og produktivitet
- ii. sammen med arbejdsmarkedets parter fremme fleksibiliteten på arbejdsmarkedet for at minimere segmenteringsrisikoen mellem almindelige og atypiske arbejdskontrakter.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Portugal er mindre udsat for international konkurrence end de øvrige små medlemsstater. Den forholdsvis lave arbejdskraftproduktivitet begrænser den portugisiske økonomis samlede konkurrenceevne. Prisniveauet ligger et godt stykke under EU-gennemsnittet. Der er truffet en del foranstaltninger for at forbedre adgangen til offentlige indkøbsaftaler, nedbringe de administrative byrder for virksomhederne og reformere den offentlige

forvaltning. Der er også iværksat talrig initiativer for at fremme udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi. Alligevel hindres Portugals overgang til den videnbaserede økonomi stadig af landets lave kapacitet inden for forskning og innovation, hvilket til dels skyldes de dårlige resultater, for så vidt angår arbejdsstyrkens uddannelsesmæssige kvalifikationer. Liberaliseringen af energiforsyningsvirksomhederne skrider forholdsvis langsomt frem og statsstøtteniveauet er fortsat højt. Endelig er antallet af forskrifter vedrørende det indre marked, som ikke er gennemført i national lovgivning, stadig blandt de højeste i EU. På den baggrund bør Portugal fokusere på følgende:

- i. forbedre indsatsen for at øge investeringerne i F&U, navnlig i erhvervslivet
- ii. yderligere fremme udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi, navnlig ved at øge udbuddet af kvalificeret IT-arbejdskraft
- iii. fastholde resultaterne på statsstøtteområdet (navnlig for sektorspecifik støtte)
- iv. fremskynde og udbygge liberaliseringen af energisektorerne, især til fordel for mindre erhvervsbrugere og husholdningerne
- v. fremskynde gennemførelsen i national lovgivning af direktiverne vedrørende det indre marked.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkederne i Portugal undergår hurtige forandringer med konsolideringen og koncentrationen af pengeinstitutterne og udviklingen af nye finansielle produkter. Markedet for risikovillig kapital er vokset, om end det stadig er blandt de mindst udviklede i EU. Der er truffet - hovedsageligt offentlige finansierede - initiativer for at lette SMV's adgang til finansiering, men der er behov for yderligere foranstaltninger for at udbygge markedet for risikovillig kapital. De forskriftsmæssige rammer er blevet styrket gennem en stramning af reglerne for reserver, kapitalkrav og eksponering over for større risici. Portugals centralbank træffer også foranstaltninger for at styrke tilsynet med bankernes risikostyringssystemer og -praksis og for at forbedre markedsdisciplinen gennem oplysningskrav. Oprettelsen af det Nationale Finanstilsynsråd skulle kunne styrke tilsynsprocessen. På den baggrund bør Portugal fokusere på følgende:

- i. videreudvikle markedet for risikovillig kapital ved at lette de kvantitative begrænsninger på institutionelle investeringer i form af kapitaldeltagelse, ved at etablere afgiftssystemer, der fremmer investeringer og iværksættervirksomhed, idet sidstnævnte også bør fremmes ved at tilpasse konkurslovgivningen
- ii. sikre, at tilsynsordningerne såvel tværsektoralt som på tværs af grænserne holder trit med udviklingen inden for finanssektoren.

13. FINLAND

Påvirket af den blomstrende eksportsektor nåede produktionsstigningene i 2000 op på 5,7 %. En normalisering af de eksterne bidrag til væksten i 2001-02 vil sandsynligvis føre til en nedgang i den økonomiske aktivitet til et mere holdbart væksth niveau på ca. 4 %. Den indenlandske efterspørgsel forventes fastholdt ved hjælp af en stigning i det private forbrug forårsaget af de betydelige skattelettelser. Maskininvesteringerne forventes også at ligge pænt på grund af den fortsat meget høje kapacitetsudnyttelse, og bygge- og anlægsinvesteringerne vil blive stimuleret gennem stor migration til vækstområderne. Selv om fortsat jobskabelse vil kunne sikre en nedadgående tendens for ledigheden, er antallet af ledige fortsat ret højt, hvilket sikkert er udtryk for tilbagevendende strukturelle problemer på arbejdsmarkedet. Forbrugerpriserne steg voldsomt sidste år med en økonomi, der er nær ved overophedning, også forårsaget af olieprisstigningerne, men forbrugerpriserne forventes at falde igen til lige over 2 % i 2001 og også at falde yderligere i 2002.

En blomstrende industri inden for telekommunikationsudstyr er hovedfaktoren bag den finske økonomis stærke resultater i de senere år. En så stor afhængighed af denne industri for økonomiens samlede udvikling er dog ikke uden risici. På kort sigt vil en nedgang i telesektoren helt klart få øjeblikkelig virkning for økonomiens overordnede vækst. På mellemlang sigt vil sektorens stærke løndynamik, som måske kan være berettiget på baggrund af den hurtige produktivitetstigning, indebære risiko for uberettiget høje lønstigninger i andre dele af økonomien, hvor produktiviteten stiger mindre. Dette kan føre til konkurrenceproblemer i disse sektorer og i sidste ende til lavere beskæftigelse. I lyset af den allerede omfattende skævhed såvel

geografisk som faglig kan dette yderligere hindre ledigheden i at falde. De beskedne lønaftaler, som netop er blevet vedtaget for 2001 og 2002, er derfor yderst velkomne, men lønningerne afspejler stadig ikke tilstrækkeligt forskellene i produktivitetens udviklingen.

Budgetpolitik

Et meget større skatteprovenu end forventet som følge af den store produktionsvækst, men også en række andre specifikke faktorer (f.eks. usædvanligt høje skatter på kapitalindtægter) kombineret med stram udgiftsstyring, førte til et overskud på statens budget på ca. 6,7 % af BNP i 2000. I henhold til det ajourførte stabilitetsprogram er der også forventninger om betydelige, omend noget lavere overskud i løbet af programperioden 2001-04. Budgetstrategien er hovedsageligt baseret på at nedbringe de offentlige udgifter i forhold til BNP og samtidigt lette skattebyrderne en smule. Den snarlige lettelse af indkomstbeskatningen vil sandsynligvis øge tilskyndelsen til at arbejde, men bør vurderes i forhold til dagpengesystemet. Statens overskud på mellemlang sigt på over 4 % synes realistisk på baggrund af de gunstige økonomiske vilkår og er berettiget på baggrund af bekymringerne på længere sigt med hensyn til de offentlige finansers holdbarhed i lyset af den betydelige befolkningsaldring. I lyset af et stigende udgiftspress er der behov for udgiftsstramninger for at nå de budgetterede overskud. På den baggrund og i betragtning af at Finland deltager i euroområdet, bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. opfylde udgiftsmålene i budgettet for 2001

- ii. fastholde de høje offentlige overskud i 2001 og i de følgende år gennem lavere offentlige udgifter i forhold til BNP
- iii. sikre de offentlige financers holdbarhed på længere sigt i lyset af de fremtidige virkninger af befolkningsaldringen for pensions- og sundhedsomkostningerne, som Finland er særligt udsat for, og dette kræver en videreførelse af strategien for gældsnedbringelse, men skal i løbet af programperioden ledsages af nye foranstaltninger, som kan hæve den lave faktiske pensionsalder.

Arbejdsmarkedet

Det finske arbejdsmarked fungerede både godt og dårligt i 2000. Som en kontrast til den store stigning i BNP og beskæftigelsen, faldt ledigheden kun langsomt og forblev skuffende høj med 9,8%. Strukturelle problemer på arbejdsmarkedet kommer stærkt til udtryk i den høje ledighed blandt de lavest kvalificerede, de ældre og i visse regioner. På den anden side er der opstået flaskehalse i andre regioner og i visse sektorer på trods af arbejdskraftens store mobilitet. Regeringens svar på arbejdsmarkedsproblemerne har i høj grad fokuseret på at lette den overordnede beskatning af arbejdskraften, herunder de planlagte yderligere skattelettelser i 2001 og 2002, samt på flere aktive arbejdsmarkedsprogrammer. Resultaterne har dog hidtil været præget af træghed, for så vidt angår målet om at højne den faktiske pensionsalder og indføre incitamenter for de lavtlønnede. På trods af omfattende og tidlige aktiveringsprogrammer for de ledige er resultaterne med at nedbringe langtidsledigheden dårlige. På den baggrund bør Finland sørge for konsekvent at følge alle

beskæftigelseshenstillingerne og fokusere på følgende:

- i. fortsætte bestræbelserne for at nedbringe den høje faktiske marginalskat for de lavtlønnede, øge incitamenterne til at søge eller blive i arbejde
- ii. gøre de aktive arbejdsmarkedsprogrammer mere effektive og målrette dem mod behovene for de mest udsatte for langtidsledighed.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

På trods af landets perifere placering i EU og den lave befolkningstæthed, som skaber naturlige begrænsninger for konkurrencen, har den finske økonomi åbnet sig stadigt mere i de seneste år. Forbrugerprisniveauerne ligger over, hvad der kan forventes for et land med denne levestandard. Telekommunikations- og elektricitetspriserne er imidlertid lave, hvilket måske skyldes de store fremskridt, som Finland har gjort med hensyn til liberalisering og deregulering af disse sektorer. Konkurrencen er dog utilstrækkelig inden for detailhandel, bygge- og anlægssektoren og mediesektorene. Hertil kommer, at de i EFT offentliggjorte offentlige indkøbs andel af BNP er forholdsvis lav på trods af forskrifter, der er strengere end krævet. Overgangen til en videnbaseret økonomi skrider godt frem i Finland, som det fremgår af de forholdsvis høje udgifter til F&U og den store udbredelse af informations- og kommunikationsteknologi. På den baggrund bør Finland fokusere på følgende:

- i. forbedre overholdelsen af bestemmelserne på området offentlige indkøb, navnlig på lokalt plan, og øge

gennemsigtigheden for offentlige tjenesteydelser for at styrke private virksomheders deltagelse

- ii. forbedre konkurrencen inden for sektorer som detailhandel, bygge- og anlægssektoren og mediesektorerne.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkederne i Finland er i hurtig udvikling med investeringsmuligheder, der sandsynligvis øges yderligere på grund af ny lovgivning, der tillader oprettelse af hypotekbanker og udstedelse af hypotekobligationer. Markedsudviklingen drager fordel af en mere sammenhængende beskatning af investeringsindtjening og af forbedringer i markedsinfrastrukturene. Markedet for risikovillig kapital er også i

udvikling med oprettelsen af nye vækst-, teknologi- og SMV-fonde, men der er behov for yderligere bestræbelser for at udvikle markedet. Omstruktureringen af banksektoren fortsætter, navnlig med fusionen mellem svensk-finske Nordea og danske Unibank for at skabe det største pengeinstitut i Norden. For at sikre et effektivt finanstillsyn med sådanne grænseoverskridende pengeinstitutter har finske tilsynsorganer undertegnet en samarbejdsaftale med deres danske og svenske søstermyndigheder. På den baggrund bør Finland fokusere på følgende:

- i. yderligere udvikle markedet for risikovillig kapital ved at indføre afgiftssystemer, som i højere grad fremmer investeringer og iværksættervirksomhed.

14. SVERIGE

Sverige har siden 1998 været i stærk vækst med et BNP, der stiger mere end 3,5 % årligt. Den nedgang, der har præget verdensøkonomien i 2001, fører imidlertid til svagere udenlandsk efterspørgsel, og dette falder sammen med en forventet konjunkturedgang i den indenlandske efterspørgsel, navnlig det private forbrug. Den træge udvikling på børsmarkederne bidrager til denne nedgang. På den anden side forventes der en stigning i husholdningernes disponible indkomster forårsaget af højere beskæftigelse samt de skattelettelser, der iværksættes i 2001. Opbygningen af tredjegerationstelenet vil sikkert også kunne stimulere investeringerne i år og næste år. Alt i alt forventes dette at føre til lavere økonomisk vækst, på 2,7 % i 2001 og 3,0 % i 2002.

Beskæftigelsen er steget solidt i de senere år, hvilket har bidraget til et betydeligt fald i ledigheden. Løn- og prisudviklingen har været under kontrol, og nye lønftaler synes at ville føre til fortsat løntilbageholdenhed. Dette skulle kunne bidrage til at holde det indenlandsk drevne inflationspres under kontrol i 2001 og 2002. Sveriges beskæftigelsesmål på 80 % i år 2004 hilses velkomment. For at nå målet synes det hensigtsmæssigt at videreføre strategien med lavere skatter og indsnævring af de forvridende marginale virkninger fra de indkomstbestemte dagpengesystemer, da dette vil tilskynde folk til at arbejde. Endvidere trænger udformningen og rækkevidden af de aktive arbejdsmarkedsprogrammer til at blive revurderet for at sikre et tilstrækkeligt udbud af arbejdskraft.

Budgetpolitik

I 2000 steg overskuddet på statens budget markant med 2,2 procentpoint til 4 % BNP, en del over Sverige fremskrivning på 3,4 % af BNP. Ifølge det i 2000 ajourførte konvergensprogram forventes der med den nuværende politik i 2001 og 2002 fortsat store overskud på henholdsvis 3,5 % og 3,3 % af BNP. Sveriges mellemsigtede finanspolitik består af følgende to elementer: (i) nominelle lofter for centraladministrationens udgifter fastsættes årligt for tre år frem i tiden og (ii) der fastsættes et overskudsmål på gennemsnitligt 2 % af BNP for statens budget for konjunkturcyklus. Den margen, der opstår ved højere overskud end målene, er blevet brugt til dels skattelettelser, dels nedbringelse af gæld. Sidstnævnte er en central del af Sveriges strategi i forbindelse med befolkningsaldringen. På den baggrund bør budgetpolitikken fokusere på følgende punkter:

- i. i 2001 nå til et overskud på statens budget, der svarer til det i 2000 ajourførte konvergensprogram med en fremskrivning på 3,5 % af BNP
- ii. at videreføre strategien for at nedbringe skatterne for lav- og mellemindkomstgrupperne i 2002, samtidigt med at det mellemsigtede overskudsmål på 2 % af BNP overholdes under hensyntagen konjunktursituationen, og samtidigt sikre overholdelse af loftene for centraladministrationens udgifter
- iii. videreføre strategien for nedbringelse af den offentlige gæld på mellemlang sigt som beskrevet i det i 2000 ajourførte konvergensprogram ved at fastholde målet for overskuddet på statens budget på 2 % af BNP gennem hver konjunkturcyklus, samtidigt med

iværksættelsen af skattelettelse og den stramme udgiftsstyring. Dette skulle ruste Sverige bedre til at bekæmpe befolkningsaldringens virkninger på de offentlige finanser.

Arbejdsmarkedet

Den svenske arbejdsmarkedssituation forbedredes igen mærkbart i 2000, hvilket fik ledigheden ned på 5,9 % af arbejdsstyrken. Beskæftigelsesfrekvensen og navnlig beskæftigelsen af kvinder og ældrearbejdstagere er blandt de højeste i EU. Indtil videre har der ikke været mangel på arbejdskraft, selv om det bliver stadig vanskeligere at skaffe medarbejdere i visse sektorer eller visse regioner. Forbedret jobanvisning, strammere betingelser for at opnå understøttelse (med hensyn til faglig og geografisk mobilitet), samt fokusering på livslang læring har lettet matchingen under det nylige opsving. En række forskellige vurderinger synes dog at påvise ineffektiviteter, såsom betydelige overflytningsvirkninger i nogle af de aktive arbejdsmarkedsprogrammer. Trods de nylige foranstaltninger beskattes arbejde meget højt, og understøttelsesordningerne bidrager til høje nettogodtgørelsessatser. Faktisk har Sverige det højeste skattetryk i EU for lavtlønnede. På den baggrund bør Sverige sørge for konsekvent at følge alle beskæftigelses hensstillingerne og fokusere på følgende:

- i. videreføre reformerne af skatte- og socialsikrings systemer, så det kan betale sig at arbejde, og især nedsætte skattetrykket for de lavtlønnede
- ii. gøre de aktive arbejdsmarkedsprogrammer mere effektive og målrette dem mod behovene for de mest udsatte for

langtidsledighed, samt opfylde de behov, der er på arbejdsmarkedet.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

På grund af landets perifere placering i EU og den lave befolkningstæthed, som skaber naturlige begrænsninger for konkurrencen, er den svenske økonomi blevet stadig mere åben i de senere år. Forbrugerprisniveauerne er fortsat forholdsvis høje. Men der er dog gjort visse fremskridt med hensyn til liberalisering af tele- og elektricitetssektorerne, hvilket har ført til lavere prisniveauer i disse sektorer. Sverige har også i vidt omfang gennemført direktiverne om det indre marked, og statsstøtteniveauet er meget lavt. Der er truffet en del foranstaltninger for at indføre konkurrence for offentlige tjenesteydelser og offentlige indkøbsaftaler, men det er muligt at gå endnu videre i denne retning. Konkurrencen er også utilstrækkelig inden for detailhandelen, lægemidler, bygge- og anlægssektoren samt transport, og det er et mærkbart problem, at statens ejer så mange virksomheder. Sverige har EU's højeste tal for de samlede udgifter til F&U, men en del af denne F&U udføres af store virksomheder i meget få sektorer. På den baggrund bør Sverige fokusere på følgende:

- i. forbedre overholdelsen af bestemmelserne for offentlige indkøb og forbedre konkurrencen inden for offentlige tjenesteydelser på lokalt plan
- ii. øge konkurrencen på områder som lufttransport og lægemidler.

Kapitalmarkeder

Kapitalmarkedsudviklingen i Sverige har været karakteriseret ved konsolidering, lovgivningsmæssig og forskriftsmæssig reform samt stigende investeringer med risikovillig kapital. Navnlige har indførelsen af et finansieringselement i pensionsordningerne, hvor personen selv kan vælge en fondsbestyrer, øget efterspørgslen efter investeringservice og tilstedeværelsen af udenlandske gensidige selskaber på det svenske marked. Markedet for risikovillig kapital er vokset i de senere år, og investeringerne er nu diversificeret til at omfatte mere end blot high-techsektoren. Der er truffet foranstaltninger for at forbedre forholdene for investorer med risikovillig kapital, men der er behov for yderligere bestræbelser for at udvikle markedet.

Finanstilsynsmyndigheden har omlagt sine aktiviteter for at tilpasse sig de voksende finansielle konglomerater og opbygge et samlet billede af risiciene i den finansielle sektor. Myndigheden har undertegnet en samarbejdsaftale med de tilsvarende danske, finske og norske myndigheder for at sikre effektivt finanstilsyn med de grænseoverskridende pengeinstitutter. På den baggrund bør Sverige fokusere på følgende:

- i. videreudvikle markedet for risikovillig kapital ved at etablere afgiftssystemer, der er mere befordrende for investeringer og iværksættervirksomhed, idet sidstnævnte også bør fremmes ved at tilpasse konkurslovgivningen.

15. DET FORENEDE KONGERIGE

Det britiske BNP steg med 3 % i 2000. Økonomien forventes fortsat at følge en gunstig udvikling i 2001 og 2002 med en vækst på 2,7 % i 2001, som dog igen kommer op på 3 % i 2002. Den indenlandske efterspørgsel forventes at forblive stærk understøttet af de nylige skattemæssige tiltag og planerne for en stærk forøgelse af det offentlige forbrug og anlægsinvesteringerne. Dette forventes at føre til en svagere nettoeksport også som følge af den lavere amerikanske vækst. Inflationen - såvel nu som forventet - er gunstig med et forbrugerprisindeks blandt de laveste i EU. På trods af et stramt arbejdsmarked med den laveste ledighed gennem 25 år, nemlig 5,2 %, er lønpresset stadig under kontrol. Ledigheden vil kunne falde en smule mere, når foranstaltningerne for at gøre det mere attraktivt at arbejde begynder at virke.

Ledigheden er lav, men karakteriseret af en højere ledighed end gennemsnittet blandt særlige grupper eller samfund. Det er her vigtigt at vurdere, hvorvidt de aktive arbejdsmarkedspolitikker, der er gennemført, er tilstrækkelige til at tackle problemene med social udstødelse, som knytter sig til den tilbageværende ledighed og inaktivitet. Et andet strukturelt problem er den forholdsvis lave britiske produktivitet. Selv om produktivitetstigningen er øget i de seneste kvartaler, er det fortsat for tidligt at afgøre, om denne tendens er varig. Regeringen har også truffet foranstaltninger for at tackle denne svaghed. Nu består udfordringen i at få disse foranstaltninger omsat til højere produktivitet.

Budgetpolitik

Overskuddet på statens budget var i 2000 4,3 % af BNP (svarende til 1,9 %, hvis provenuet fra salg af UMTS-licenser ikke medtages). Budgetfremskrivningerne viser et

overskud på 1,7 % af BNP (hvis provenuet fra salg af UMTS-licenser ikke medtages) i budgetåret 2000-01. Det er mere end det forventede 1,1 % i det ajourførte konvergensprogram. Der fremskrives således et overskud på 1,5 % for 2001-02 og et fald til et mindre underskud på 0,1 % i 2002-03 samt underskud på ca. 1 % af BNP i 2003-04 og de følgende år. Disse tal svarer nogenlunde til tallene i det ajourførte konvergensprogram. Fremskrivningerne er baseret på en forsigtig vurdering af trend BNP-vækst på 2¼ %. Det fremskrevne underskud som følge af den nuværende politik på ca. 1 % af BNP over perioden 2003-04 til 2005-06 er imidlertid ikke nær balance. Den yderligere opblødning mellem 2000-01 og 2001-02 sammenholdt med det ajourførte konvergensprogram vil dog sandsynligvis ikke sætte den økonomiske stabilitet over styr, idet inflationen er lav, og de centrale punkter i de økonomiske udsigter, herunder finanspolitiske foranstaltninger, ikke synes at ville føre til et bekymrende efterspørgselspres. De planlagte udgifter omfatter flere midler til offentlige investeringer, som ellers har været lave i en række år. Disse midler planlægges forøget, efter afskrivninger og salg af aktiver, fra 0,8 % af BNP i 2000-01 til 1,7 % i 2003-04. De langsigtede fremskrivninger for de offentlige finanser i det ajourførte konvergensprogram synes holdbare i forhold til den nuværende politik. I lyset af ovenstående bør budgetpolitikken fokusere på følgende:

- i. sikre et overskud på statens budget på mindst 0,5 % af BNP i 2001-02 som planlagt i budgettet for 2001
- ii. for så vidt angår statens budget sikre, at der i budgetudarbejdelsen indgår, at stillingen i 2002-03 som planlagt vil være nær balance. Navnlig bør de forventede løbende udgifter for den

offentlige sektor i forhold til BNP i 2002-02 ikke overstige de 37,3 %, der er indeholdt i fremskrivningerne for budgettet for 2001

- iii. gøre det muligt, at de offentlige investeringer, efter afskrivninger, kan fordobles som planlagt i forhold til BNP mellem 2000-01 og 2003-04, samtidigt med at det sideløbende sikres, at betingelserne i stabilitets- og vækstpakten fortsat overholdes.

Arbejdsmarkedet

Det britiske arbejdsmarked er et af de bedst fungerende i EU med en solid og voksende beskæftigelsesfrekvens i de seneste år og en ledighed, som er den laveste i 20 år (5,5 % i 2000). Langtidsledigheden som del af den samlede ledighed er blandt de laveste i EU. Det Forenede Kongerige har til stadighed finpudset skatte- og dagpengesystemerne med henblik på at gøre det attraktivt at arbejde. Rækken af aktive arbejdsmarkedspolitikker koncentreret om New Deal er blevet udbygget, navnlig med styrkede foranstaltninger for at løse problemer med social udstødelse i tilknytning til koncentreret ledighed i dårligt stillede områder og den store andel af jobløse husholdninger. Selv om den samlede ledighed er faldet, er der ikke ændret meget på den økonomiske inaktivitet, og antallet af ansøgere til sygedagpenge og invalidepensioner er steget markant i de seneste få år. På den baggrund bør Det Forenede Kongerige sørge for konsekvent at følge beskæftigelseshestillingerne og fokusere på følgende:

- i. styrke aktive foranstaltninger målrettet mod de samfundsgrupper og personer, der er mest udsat for koncentreret eller langvarig ledighed og inaktivitet, og reformere de passive understøttelsesordninger, således at folk, der kan arbejde, får mulighed herfor og tilskyndes hertil.

Produktmarkeder og den videnbaserede økonomi

Det Forenede Kongerige er meget langt fremme med hensyn til forskriftsreformer og liberalisering af netværksindustrieme. De økonomiske vilkår er gunstige for virksomheder og iværksættere, da reguleringsniveauet er lavt. Det Forenede Kongeriges forholdsvis lave arbejdskraftproduktivitet er dog fortsat et problem trods tegn på stærkere stigning i 2000. Dette kan være udtryk for svag konkurrence i visse af økonomiens sektorer, fald i virksomhedernes F&U i forhold til BNP (indtil 1999) og utilstrækkelige investeringer tidligere, navnlig fra det offentlige side. Der er truffet en række foranstaltninger for at fremme F&U og innovation. På den baggrund bør Det Forenede Kongerige fokusere på følgende:

- i. træffe foranstaltninger for at takle den forholdsvis lave produktivitet, navnlig ved at øge konkurrencen i sektorer, såsom detailbankvirksomhed, detailhandel med biler og posttjenester samt ved at øge udbuddet af kvalificerede IT-medarbejdere

- ii. sikre, at de planlagte investeringer for at forbedre transportinfrastrukturene og den offentlige transport gennemføres i praksis samt sikre hensigtsmæssig koordinering mellem forskellige offentlige organer, myndigheder og private virksomheder.

Kapitalmarkeder

De britiske finansielle markeder er fortsat blandt de mest veludviklede i EU. Markedet for risikovillig kapital udvikles dog med en indsats for at øge kapitaldeltagelsen i de tidlige faser af investeringerne og gennem administrative reformer vedrørende afgifter og finansiering. Mindstekravene til finansiering er nu erstattet af mere langsigtede systemspecifikke finansieringsstandarder, som kan fjerne mulige hindringer for investeringer med risikovillig kapital. Hertil kommer, at regeringen fremmer partnerskaber mellem det offentlige og private virksomheder for at

forbedre tilvejebringelsen af småfinansiering og finansiering med risikovillig kapital i de indledende faser over alt i landet. Oprettelsen af en eneste reguleringsmyndighed - Financial Services Authority - vil yderligere fremme lige vilkår blandt finansieringsinstitutionerne, og der er planlagt tiltag til fordel for forbrugere. Der er også planlagt tiltag inden for banksektoren for at forbedre konkurrencen og skabe fordele for forbrugere, herunder lovgivning, som skal åbne adgang til betalingssystemer og kontrollere adgangsgebyrer, en gennemgang af kodekser for selvregulering, samt en reform af statskassens målsætninger for at fremme konkurrencen inden for finansielle tjenesteydelser. På den baggrund bør Det Forenede Kongerige fokusere på følgende:

- i. yderligere lette de begrænsninger for pensionsfonde, der kan hindre deres investeringer med risikovillig kapital.